

Міністерство внутрішніх справ України
ДНПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Г. О. Блінова, С. О. Прокопов

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

Науково-практичні рекомендації

Дніпро
2021

УДК 342.95 + 352.74

Б 69

*Рекомендовано до друку науково-методичною
радою Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(протокол № 6 від 18.02.2021)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Микола Потіп, професор кафедри цивільно-правових дисциплін ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», доктор юридичних наук, доцент;

Юлія Завгородня, інспектор ювенальної превенції Соборного відділення поліції Дніпровського відділу поліції ГУНП в Дніпропетровській області, кандидат юридичних наук, доцент.

Блінова Г. О., Прокопов С. О.

Б 69 Інформаційне забезпечення підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: науково-практичні рекомендації / Г. О. Блінова, С. О. Прокопов. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 64 с.

Викладено правові засади функціонування інформаційних ресурсів, баз даних та інформаційних систем органів публічної влади та Національної поліції. Розглядаються можливості, напрями та основні вимоги щодо використання інформаційних ресурсів єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ та державних електронних інформаційних ресурсів органів публічної влади, соціальних мереж в роботі підрозділів ювенальної превенції Національної поліції.

Розраховано для використання курсантами, працівниками органів публічної влади, практичними співробітниками підрозділів ювенальної превенції, науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти.

© ДДУВС, 2021

© Блінова Г. О., 2021

© Прокопов С. О. 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Нормативно-правові засади використання інформаційних ресурсів підрозділами ювенальної превенції	7
2. Інформаційні ресурси органів публічної влади, що можуть використовуватись підрозділами ювенальної превенції	11
3. Інформаційні ресурси поліції, що використовуються підрозділами превентивної діяльності	25
4. Використання соціальних мереж в роботі підрозділів ювенальної превенції	42
ВИСНОВКИ	51
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53

ВСТУП

Сучасний етап розвитку суспільства в Україні тісно пов'язаний із становленням цифрових інформаційно-комунікаційних технологій, масове поширення яких безповоротно змінило публічне управління. З урахуванням зазначеного, змінюються і умови функціонування органів публічної адміністрації, розширюються коло їх інформаційних відносин, збільшуються обсяги інформації, що ними використовуються, запроваджуються нові засоби та методи їх комунікації, суспільством пред'являються нові вимоги до їх діяльності, змінюються інформаційні потреби та інтереси органів публічної адміністрації, а відповідно еволюціонують адміністративно-правові засади інформаційного забезпечення і правоохоронних органів.

Одним із основних напрямів державної ювенальної політики є забезпечення всебічного, гармонійного розвитку неповнолітніх. Всебічний та гармонійний розвиток неповнолітніх можливий за умови дотримання єдності та взаємодії таких його основних складових, як освіта, патріотичне виховання, фізичне виховання та спорт, культура та дозвілля, формування здорового способу життя, участь у громадському житті. Конституція України та національне законодавство гарантують права громадян на отримання соціальних благ незалежно від національності, статі, соціального походження та майнового стану, віросповідання, місця проживання та стану здоров'я. Держава забезпечує неповнолітнім необхідний мінімум соціальних послуг для самостійного розвитку та життєвого старту в навчанні, отримання професії, роботи, реалізації інтересів та здібностей, а також створює систему стимулів для тих молодих людей, що виявляють громадську активність, досягають успіхів у різноманітних сферах суспільного життя. Доступ неповнолітніх до отримання соціальних благ забезпечується суспільством через мережу соціальних інституцій для задоволення потреб кожної молодої людини відповідно до її інтересів та здібностей. Держава забезпечує неповнолітнім достатній життєвий рівень та доступ до розгалуженої системи соціальних прав та гарантій. Водночас, перепорою для розвитку та становлення дітей є вчинення ними чи щодо них правопорушень, припинення та запобігання яких є основним завданням ювенальної превенції. Діяльність цих підрозділів тісно пов'язана із використанням інформаційних технологій.

Ефективному використанню інформаційних ресурсів в роботі підрозділів ювенальної превентивної Національної поліції України заважають застарілі підходи до управління інформаційними ресурсами органів системи МВС, недостатній рівень використання ними інформаційно-комунікаційних технологій та реєстрів, відсутність системного вирішення проблеми перевірки актуальності та достовірності даних інформаційних ресурсів системи МВС.

Активізувалися тенденції інтеграції та глобалізації систем інформаційного забезпечення окремих гілок влади, вже залишаються у минулому локальні системи інформаційного забезпечення окремих органів публічної адміністрації. Документальне діловодство втрачає актуальність та поступово замінюється електронним документообігом. Зазначене спричиняє зміну умов функціонування підрозділів ювенальної превенції Національної поліції, розширення кола їх інформаційних відносин, збільшення обсягів інформації, що ними використовуються, запровадження нових засобів та методи їх комунікації. Суспільством пред'являються нові вимоги до діяльності Національної поліції, а відповідно, змінюються інформаційні бази даних, що використовуються її підрозділами, що здійснюють превентивну діяльність.

Стратегія розвитку Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року визначила, що недоліками у сфері інформаційного забезпечення підрозділів поліції є застарілі підходи до управління інформаційними ресурсами органів системи МВС, недостатній рівень використання ними інформаційно-комунікаційних технологій; відсутність системного вирішення проблеми авторизованого доступу користувачів, еталонної консолідації, перевірки актуальності і достовірності даних інформаційних ресурсів системи МВС; ступінь інтеграції в міжнародний інформаційний простір у сфері безпеки не відповідає сучасним викликам, які стоять перед системою МВС. Цією стратегією передбачено, що роль Міністерства внутрішніх справ України полягає у створенні умов розвитку безпечного середовища життєдіяльності, як основи безпеки на території України, а також сучасної системи внутрішньої безпеки. Цим документом приділяється значна увага у цьому напрямку підвищенню ефективності роботи і взаємодії підрозділів поліції через максимальне використання інформаційно-комунікаційних технологій у реалізації завдань органами системи МВС. Основними кроками для реалізації цього завдання стратегія визначає: реалізацію концепції діяльності органів системи МВС, заснованої на використанні різних джерел інформації (Intelligence Led Policing); запровадження в системі МВС механізму приведення ін-

формації про особу, що міститься у наявних державних та єдиних реєстрах, інших інформаційних базах, що перебувають у власності держави або підприємств, установ та організацій, та використовуються з метою проведення ідентифікації осіб, до єдиного ідентифікатора – унікального номеру запису в Єдиному державному демографічному реєстрі; об'єднання і захист відомчих інформаційних ресурсів органів системи МВС у рамках єдиного інтегрованого інформаційного середовища; упровадження сучасного авторизованого доступу користувачів до інформаційних ресурсів системи МВС та надання громадянам доступу до відкритих даних органів системи МВС і власних персональних даних; підготовка належних інформаційних систем МВС до приєднання до Шенгенської інформаційної системи; розширення та оновлення знань, умінь та навичок працівників у роботі з відомчими інформаційними системами. Підготовка цих рекомендацій здійснена в межах виконання цілей, зазначених у Стратегії розвитку Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року.

1. Нормативно-правові засади використання інформаційних ресурсів підрозділами ювенальної превенції

На сьогоднішній день надзвичайно гострою є проблема зростання злочинності серед осіб підліткового віку, адже кожний п'ятнадцятий злочин в Україні – справа рук неповнолітніх. Правопорушення, здійснені неповнолітніми, – це небезпечне соціальне явище, оскільки, по-перше, негативно впливають на формування особистості; по-друге, завдають значної шкоди суспільству через втрату трудових ресурсів (лише третина покараних повертаються до повноцінного суспільного життя); по-третє, відіграють значну роль у формуванні рецидивної злочинності (дві третини рецидивістів розпочинають свій злочинний шлях ще неповнолітніми). Одним із напрямів у боротьбі зі злочинністю взагалі та злочинністю неповнолітніх, зокрема, є профілактична діяльність [118].

Запобігання та профілактика правопорушень серед дітей продовжує залишатися одним з пріоритетних напрямків діяльності як держави, так і суспільства у цілому. Протягом 2019 року зареєстровано 393 кримінальних правопорушень, скоєних неповнолітніми, що на 23 або на 5% менше, ніж за аналогічний період 2018 року. Із загальної кількості скоєних злочинів – склали тяжкі та особливо тяжкі. За видами злочинів: крадіжки – 239; грабежі – 34; нанесення легких тілесних ушкоджень – 18; розбої – 12; заволодіння автотранспортом – 12; зберігання наркотичних речовин – 11; шахрайство – 7; нанесення середніх тілесних ушкоджень – 4; нанесення тяжких тілесних ушкоджень – 2; зберігання зброї – 4; вбивство – 2; хуліганство – 4; інші злочини – 44. У скоєнні злочинів приймали участь – 249 дітей, що на 23 менше показника минулого року, з них учнів загальноосвітніх закладів – 109, учнів ПТНЗ – 88, студентів технікумів або ВУЗів – 9, таких, що не працюють та не навчаються – 56. Із загальної кількості учасників, які скоїли злочини – 30 дівчат. У складі груп, за вказаний період неповнолітніми скоєно – 94 кримінальних правопорушень, у тому числі спільно з дорослими – 41 [114].

Національна стратегія реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року визначає, що основними факторами, що впливають на формування протиправної поведінки дітей, є негативне (криміногенне, протиправне тощо) оточуюче середовище, в якому зростають діти та під впливом якого формується їх світогляд, моральні цінності та особистості; бажання до самореалізації та утвердження авторитету серед однолітків; недостатній рівень виховання та правової освіти; відсутність розуміння наслідків своїх вчинків, а також відсутність доступних про-

грам організації дозвілля. Для зниження рівня впливу правопорушень та мінімізації факторів формування протиправної поведінки дітей, згідно Національної стратегії реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року, необхідно запровадити цілісну систему заходів, що включатиме забезпечення дієвого правосуддя, соціально-виховні та реабілітаційні програми для неповнолітніх, які перебувають у конфлікті із законом, профілактичні та освітні програми, адресні соціальні послуги, що можуть допомогти дитині набути навичок з розв'язання соціальних, побутових проблем, створення можливостей для навчання керувати власною поведінкою та виваженого ставлення до своїх вчинків, професійного розвитку та налагодження стосунків у сім'ї та громаді. Такий чиним забезпечення такого механізму вимагає комплексного підходу, який можливо забезпечити за умови скоординованих дій органів державної влади та органів місцевого самоврядування, зокрема судів, органів прокуратури, підрозділів Національної поліції, органів та установ Державної кримінально-виконавчої служби, організацій громадянського суспільства, надавачів соціальних, освітніх, медичних та інших послуг [116]. Така скоординованість дій можлива тільки за умови якісного інформаційного забезпечення органів публічної влади та підрозділів ювенальної превенції.

Загальні засади діяльності підрозділів ювенальної превенції визначені у наступних нормативно-правових актах: Конвенції про права дитини від 20 листопада 1989 р. (ратифіковану 27 лютого 1991 р.) в редакції від 20.11.2014; [28]; Декларації прав дитини (20.11.1959) [2]; Факультативному протоколі до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми; дитячої проституції і дитячої порнографії (ратифіковано 3 квітня 2003 р) [128]; Конвенцію Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства [29]; Рекомендацію СМ/Рес (2009) 5 про заходи із захисту дітей від шкідливого контенту і поведінки та із заохочення їх активної участі в новому інформаційно-комунікаційному середовищі [27]; Рекомендація СМ/Рес (2018)7 Комітету міністрів державам-членам про принципи дотримання, захисту та реалізації прав дитини в цифровому середовищі [119], Рекомендації СМ/Рес (2009) 10 про викоренення всіх форм насильства щодо дітей [27; 31].

Вітчизняне законодавство містить ряд нормативно-правових актів, що визначають засади інформаційного забезпечення підрозділів ювенальної превенції: Закони України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III редакція від 20.01.2018 [21], «Про органи та служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» від 24.01.1995 [20], «Про пробацію» від 5.02.2015 [113], Наказ МВС

від 19.12.2017 № 1044 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції» [88]; Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 № 2229-VIII [84]; Закон України «Про затвердження Державної соціальної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року» від 30 травня 2018 р. № 453 [86]; Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі» [102]; Наказ Міністерства України у справах сім'ї, дітей і молоді, Міністерства внутрішніх справ України від 07.09.2009 № 3131/386 «Інструкція щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах неповнолітніх, центрів соціальних служб для молоді й органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів щодо попередження насильства в родині» [24]; Наказ Міністерства соціальної політики України 13 липня 2018 року № 1005 «Про затвердження форм обліку соціальної роботи з сім'ями/особами, які перебувають у складних життєвих обставинах [108] та інші.

Основними завданнями підрозділів ЮП є: профілактична діяльність, спрямована на запобігання вчиненню дітьми кримінальних і адміністративних правопорушень, виявлення причин і умов, які цьому сприяють, вжиття в межах своєї компетенції заходів для їх усунення; ведення профілактичного обліку дітей, схильних до вчинення правопорушень та проведення із ними заходів індивідуальної профілактики; участь в установленні місцезнаходження дитини в разі її безвісного зникнення чи отриманні даних для цього в межах кримінального провадження, відкритого за фактом її безвісного зникнення; вжиття заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них, а також жорстокому поводженню з дітьми; вжиття заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, у тому числі здійснення поліцейського піклування щодо неповнолітніх осіб; провадження діяльності, пов'язаної із захистом права дитини на здобуття загальної середньої освіти; взаємодія з іншими підрозділами НПУ, органами державної влади та місцевого самоврядування з питань забезпечення прав та законних інтересів дітей; здійснення у межах компетенції досудового розслідування кримінальних проступків у формі дізнання [88].

У МВС України приділяється увага організації і проведенню заходів, спрямованих на попередження правопорушень і злочинів, профілактичній роботі серед неповнолітніх. З урахуванням соціально-економічної ситуації, що склалася в державі, удосконалюється система запобігання злочинності. Під профілактикою адміністративних і кримі-

нальних правопорушень серед дітей розуміють діяльність підрозділів ювенальної превенції у межах визначеної компетенції, яка спрямована на виявлення та усунення причин і умов, що призводять до вчинення дітьми адміністративних і кримінальних правопорушень, а також на позитивний вплив на поведінку окремих дітей на території України, в окремому регіоні, у сім'ї, за місцем проживання. Профілактичні заходи підрозділів ювенальної превенції спрямовані на особистість дитини, середовище, яке її формує, а також на умови, обставини та ситуації, що призводять до вчинення дитиною адміністративних і кримінальних правопорушень [6; 61; 62].

Працівники ЮП при складенні процесуальних документів користуються нормами КПК, КУпАП, Наказ МВС від 19.12.2017 № 1044 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції» [88] та Наказ МВС від 05.11.2015 Інструкції 1376 Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції [89].

Основні документи які складають працівники ЮП: протокол про адміністративне правопорушення; рапорт; пояснення, терміновий заборонний припис, обмежувальний припис; постанова про взяття на профілактичний облік дитини; повідомлення дитини, її батьків, інших законних представників про взяття дитини на профілактичний облік; постанова про зняття (зміну) з профілактичного обліку дитини.

Ювенальна превенція активно взаємодіє зі службами у справах неповнолітніх, центрами соціальних служб для молоді, органами прокуратури, освіти, навчальними закладами, закладами охорони здоров'я відповідно до законодавства. У разі потреби термінового вилучення дитини із сім'ї, де батьки чи особи, що їх замінюють, жорстоко поведуться з нею, працівники ювенальної превенції спільно зі службами у справах неповнолітніх вирішують питання щодо подальшого влаштування дитини [6; 31, с. 7-10; 61; 62].

2. Інформаційні ресурси органів публічної влади, що можуть використовуватись підрозділами ювенальної превенції

До електронних засобів, що містять інформацію загальну для всіх органів публічної адміністрації та громадян про діяльність таких органів такі: Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів, Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів, Єдину базу даних електронних адресів, номерів факсів, телефаксів суб'єктів владних повноважень, Національну систему електронної взаємодії «Трембіта» та інші.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про деякі питання електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів» передбачено запровадження системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів відповідно до вимог ЄС [4].

Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів визначає загальні засади здійснення обміну електронними даними, крім інформації, що становить державну таємницю, між суб'єктами владних повноважень з державних електронних інформаційних ресурсів під час надання адміністративних послуг та здійснення інших повноважень відповідно до покладених на них завдань. Система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів призначена для автоматизації та технологічного забезпечення обміну електронними даними між суб'єктами владних повноважень з державних електронних інформаційних ресурсів під час надання адміністративних послуг та здійснення інших повноважень відповідно до покладених на них завдань шляхом використання сервіс-орієнтованої архітектури, що є інтерфейсами прикладного програмування доступу до державних електронних інформаційних ресурсів, побудованими згідно з єдиними вимогами, а також шляхом використання єдиних форматів, протоколів, довідників, шаблонів та класифікаторів [67].

Порядок організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів визначає механізм організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів. Для організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів суб'єкти владних повноважень використовують засоби програмного комплексу Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів. Державне агентство з питань електронного урядування створює за допомогою засобів програмного комплексу Національного реєстру особисті кабінети суб'єктів

владних повноважень із розміщеними в них формами заявок постачальника і отримувача [70].

Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів ведеться з метою запровадження єдиної системи обліку електронних інформаційних ресурсів держави і формується з використанням новітніх досягнень у сфері інформаційно-телекомунікаційних технологій. Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів – це інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для реєстрації, обліку, накопичення, оброблення і зберігання відомостей про склад, зміст, розміщення, умови доступу до електронних інформаційних ресурсів та задоволення потреб юридичних і фізичних осіб в інформаційних послугах. До Національного реєстру включається інформація про державні електронні реєстри, кадастри, державні та інші обов'язкові класифікатори, а також інформаційні системи, які забезпечують їх функціонування та використовують інформацію з них. Замовником і утримувачем Національного реєстру є Державне агентство з питань електронного урядування. Створення, функціонування та вдосконалення ведення Національного реєстру забезпечується за рахунок бюджетних коштів, передбачених на цю мету Державному агентству з питань електронного урядування. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування та інші юридичні особи публічного права користуються інформаційним фондом Національного реєстру безоплатно [69].

Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів передбачено перелік пріоритетних державних електронних інформаційних ресурсів, що підлягають реєстрації Національному реєстрі електронних інформаційних ресурсів: Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, Державний реєстр речових прав на нерухоме майно, Державний реєстр актів цивільного стану громадян, Єдиний реєстр довіреностей, Державний реєстр обтяжень рухомого майна, Державний земельний кадастр, Єдиний державний демографічний реєстр, Державний реєстр фізичних осіб – платників податків, Реєстр платників податку на додану вартість, Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, Єдина інформаційна система Міністерства внутрішніх справ, Єдиний державний реєстр Міністерства внутрішніх справ стосовно зареєстрованих транспортних засобів та їх власників, Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування, Державний реєстр виборців, Єдиний державний реєстр судових рішень, Єдиний реєстр документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, відомостей про повернення на

доопрацювання, відмову у видачі, скасування та анулювання зазначених документів, Єдиний реєстр об'єктів державної власності, Електронна система охорони здоров'я, Єдина державна електронна база з питань освіти [67]. Правове регулювання використання цих електронних інформаційних ресурсів здійснюється на різному рівні.

Створення Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, було передбачено Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», у третьому розділі якого «Єдиний державний реєстр та портал електронних сервісів», визначається його зміст, структура, призначення, засади функціонування, правила використання. Так, згідно з цим нормативно-правовим актом Єдиний державний реєстр створюється з метою забезпечення державних органів та органів місцевого самоврядування, а також учасників цивільного обороту достовірною інформацією про юридичних осіб, громадські формування, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців з Єдиного державного реєстру. Невід'ємною архівною складовою частиною Єдиного державного реєстру є : 1) Єдиний ліцензійний реєстр, 2) Реєстр документів дозвільного характеру, 3) Єдиний реєстр громадських формувань, 4) Реєстр громадських об'єднань, 5) Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, 6) Єдиний реєстр арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України. В Єдиному державному реєстрі містяться документи в електронній формі, подані для державної реєстрації. Єдиний державний реєстр та його програмне забезпечення є об'єктом права державної власності [78].

Наказом Міністерства юстиції України затверджений Порядок функціонування порталу електронних сервісів юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи [71]. Відповідно до цього документу доступ державних органів до відомостей з Єдиного державного реєстру за допомогою програмних засобів ведення порталу електронних сервісів надається технічним адміністратором Єдиного державного реєстру на підставі договору, укладеного з відповідним державним органом, органом місцевого самоврядування, у трудових відносинах з яким перебуває користувач, що відповідно до закону має право на отримання інформації шляхом генерування особистого логіна та пароля такому користувачу. Доступ до відомостей з Єдиного державного реєстру надається користувачам з метою їх перегляду, копіювання та друку.

Детальне правове регулювання отримав процес надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб фізичних осіб – підпри-

емців та громадських формувань. Умови, підстави та процедура надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, права та обов'язки суб'єктів, що є учасниками зазначеної процедури регламентовані у Наказі Міністерства юстиції України від 10.06.2016 № 1657/5 «Про затвердження Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [103].

Державний реєстр речових прав на нерухоме майно як єдина державна інформаційна система, що забезпечує обробку, збереження та надання відомостей про зареєстровані речові права на нерухоме майно та їх обтяження, про об'єкти та суб'єктів таких прав, був створений відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» [77].

Відповідно до третього розділу цього закону Державний реєстр прав містить записи про зареєстровані речові права на нерухоме майно, об'єкти незавершеного будівництва, їх обтяження, про об'єкти та суб'єктів цих прав, відомості та електронні копії документів, поданих у паперовій формі, або документи в електронній формі, на підставі яких проведено реєстраційні дії, а також документи, сформовані за допомогою програмних засобів ведення Державного реєстру прав у процесі проведення таких реєстраційних дій. Записи, що містяться у Державному реєстрі прав, повинні відповідати відомостям, що містяться в документах, на підставі яких проведені реєстраційні дії. У разі їх невідповідності пріоритет мають відомості, що містяться в документах, на підставі яких проведені реєстраційні дії. До Державного реєстру прав не вносяться відомості, що становлять державну таємницю. Ведення Державного реєстру прав здійснюється з використанням програмного забезпечення, розробленого відповідно до державних стандартів, що забезпечують його сумісність і взаємодію з іншими інформаційними системами та мережами, що становлять інформаційний ресурс держави. Вилучення будь-яких документів або частин Державного реєстру прав не допускається, крім випадків, передбачених законом. Майнові права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму, що забезпечує діяльність Державного реєстру прав, та копії даних Державного реєстру прав належать державі. Державний реєстр прав є державною власністю, складовою Національного архівного фонду і підлягає довічному зберіганню. Державний реєстр прав складається з розділів, спеціального розділу, бази даних заяв та реєстраційних справ в електронній формі. Невід'ємною архівною складовою частиною Державного реєстру прав є Реєстр прав власності на нерухоме майно, Єдиний реєстр заборон від-

чуження об'єктів нерухомого майна та Державний реєстр іпотек [77]. Деталізовано ці положення у Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1141 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 484) [99]. Відповідно до цього документу ведення Державного реєстру прав здійснюється за допомогою технічних і програмних засобів, які забезпечують: автоматичне формування та присвоєння реєстраційного номера об'єкта нерухомого майна, реєстраційного номера заяви, номера запису, індексного номера рішення, інформації та витягів з Державного реєстру прав тощо; формування заяв, рішень, інформації та витягу з Державного реєстру прав з накладенням у випадках, передбачених законодавством, кваліфікованого електронного підпису державним реєстратором чи уповноваженою особою суб'єкта державної реєстрації прав; захист відомостей, що містяться у Державному реєстрі прав, від несанкціонованих дій; оновлення, архівування та відновлення відомостей, внесених до Державного реєстру прав, їх пошук; документальне відтворення процедури державної реєстрації прав [99].

Державний реєстр актів цивільного стану громадян відповідно до ст. 11 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» це державна електронна інформаційна система, яка містить відомості про акти цивільного стану, зміни, що вносяться до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання та відомості про видачу свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану і про видачу витягів з нього [76]. Державний реєстр актів цивільного стану громадян ведеться відділами державної реєстрації актів цивільного стану. Держателем Державного реєстру актів цивільного стану громадян є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів цивільного стану. Адміністратором Державного реєстру актів цивільного стану громадян є державне підприємство, яке належить до сфери управління Міністерства юстиції України. Адміністратор Державного реєстру актів цивільного стану громадян здійснює заходи із створення і супроводження програмного забезпечення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, збереження та захисту бази даних, відповідає за його функціонування, надає безоплатний доступ до нього відділам державної реєстрації актів цивільного стану, забезпечує реєстрацію такого доступу та збереження відомостей про кожний доступ [76]. Деталізують ці положення Порядок ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.08.2007 р. № 1064 [96], Інструкція з ведення Державного реєстру актів цивільного стану грома-

дян, затверджена Наказом Міністерства юстиції України від 24.07.2008 № 1269/5 [87], Правила державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджені Наказом Міністерства юстиції України від 18.10.2000 № 52/5 [107]. Відповідно до цих документів цей реєстр це єдина комп'ютерна база даних про акти цивільного стану, внесені до них зміни і доповнення, видачу свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану та витягів з Реєстру. Внесення до Реєстру відомостей про народження фізичної особи та її походження, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть здійснюється реєстратором одночасно із складенням відповідного актового запису цивільного стану. Відомості до Реєстру вносяться безоплатно, у визначених випадках на таких же засадах надається інформація з нього. Водночас, з наведеної інформації вбачається деяка невідповідність визначення Державного реєстру актів цивільного стану громадян. Закон характеризує цей реєстр як державну електронну інформаційну систему, а підзаконні акти як єдину комп'ютерну базу даних. Зазначене свідчить про неузгодженість термінології у цій сфері та нагальній потребі упорядкувати її.

Єдиний реєстр довіреностей був створений відповідно до Наказу Міністерства юстиції України «Про запровадження Єдиного реєстру довіреностей та внесення змін і доповнень до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України» від 28.12.2006 № 111/5 [85].

Відповідно до зазначених документів, Єдиний реєстр довіреностей – це електронна база даних, що містить інформацію про довіреності (у тому числі їх дублікати), а також відомості про припинення їх дії. Держатель Єдиного реєстру – Міністерство юстиції України, що забезпечує його функціонування. Адміністратор Єдиного реєстру – державне підприємство «Національні інформаційні системи», що здійснює заходи по технічному та технологічному створенню та супроводженню програмного забезпечення Єдиного реєстру, надання доступу до Єдиного реєстру, забезпечує збереження та захист даних, що містяться у Єдиному реєстрі, видає скорочені витяги з Єдиного реєстру на запит будь-яких фізичних та юридичних осіб і повні витяги з реєстру у передбачених законодавством випадках. Реєстратор цього реєстру – державні нотаріальні контори, державні нотаріальні архіви, приватні нотаріуси, що мають доступ до Єдиного реєстру через інформаційну мережу Міністерства юстиції України, вносять записи до Єдиного реєстру про посвідчені довіреності (у тому числі їх дублікати), про припинення дії довіреностей, перевіряють дійсність довіреностей (їх дублікатів) за даними Єдиного реєстру та видають витяги з Єдиного реєстру, а також виконують інші

функції [85].

Державний реєстр обтяжень рухомого майна, ведеться відповідно до затверджених Кабінетом Міністрів України порядку та інструкції [98; 90]. Відповідно до цього документу Державний реєстр обтяжень рухомого майна – єдина комп'ютерна база даних про виникнення, зміну, припинення обтяжень, а також про звернення стягнення на предмет обтяження. Державна реєстрація обтяжень рухомого майна проводиться з метою забезпечення виконання зобов'язань і захисту прав юридичних і фізичних осіб стосовно рухомого майна та надання в інтересах цих осіб інформації про наявність чи відсутність обтяжень рухомого майна. Держатель реєстру – Мін'юст, що забезпечує ведення цього реєстру. Адміністратор цього реєстру – державне підприємство, що належить до сфери управління Мін'юсту, що відповідає за технічне, технологічне та програмне забезпечення Реєстру, збереження та захист даних, що містяться у Реєстрі. Реєстратори – суб'єкти, уповноважені держателем Реєстру надавати послуги з державної реєстрації відомостей про виникнення, зміну, припинення обтяжень, а також звернення стягнення на предмет обтяження, приймати заяви, видавати завірені витяги з Реєстру та виконувати інші функції.

Державний земельний кадастр відповідно до ст. 193 Земельного кодексу України це – єдина державна геоінформаційна система відомостей про землі, розташовані в межах кордонів України, їх цільове призначення, обмеження у їх використанні, а також дані про кількісну і якісну характеристику земель, їх оцінку, про розподіл земель між власниками і користувачами. Призначенням державного земельного кадастру є забезпечення необхідною інформацією органів державної влади та органів місцевого самоврядування, заінтересованих підприємств, установ і організацій, а також громадян з метою регулювання земельних відносин, раціонального використання та охорони земель, визначення розміру плати за землю і цінності земель у складі природних ресурсів, контролю за використанням і охороною земель, економічного та екологічного обґрунтування бізнес-планів та проектів землеустрою [23]. На виконання положень Земельного кодексу України щодо створення та функціонування Державного земельного кадастру було прийнято Закон України «Про Державний земельний кадастр» [74]. Ведення та адміністрування Державного земельного кадастру забезпечуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин. Держателем Державного земельного кадастру є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин. Адміністратором Державного земельного кадастру є державне підприємство, що належить до сфери управління централь-

ного органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, і здійснює заходи із створення та супроводження програмного забезпечення Державного земельного кадастру, відповідає за технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист відомостей, що містяться у Державному земельному кадастрі. Відомості Державного земельного кадастру є офіційними [74]. Детальніше регламентує процес ведення Державного земельного кадастру на електронних та паперових носіях Постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 р. № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» [97].

Єдиний державний демографічний реєстр було створено відповідно до Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус». Цим законом Єдиний державний демографічний реєстр визначається як електронна інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для зберігання, захисту, обробки, використання і поширення визначеної цим Законом інформації про особу та про документи, що оформлюються із застосуванням засобів Реєстру, із забезпеченням дотримання гарантованих Конституцією України свободи пересування і вільного вибору місця проживання, заборони втручання в особисте та сімейне життя, інших прав і свобод людини та громадянина. Реєстр є функціонально єдиною системою, що складається з головного та резервного обчислювальних центрів і вузлів уповноважених суб'єктів. Розпорядниками відомчих інформаційних систем, що є складовими елементами Єдиного державного демографічного реєстру є такі уповноважені суб'єкти: 1) розпорядник Реєстру – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів; 2) Міністерство закордонних справ України, закордонні дипломатичні установи України; 3) органи виконавчої влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, органи влади Автономної Республіки Крим; 4) центри надання адміністративних послуг, державне підприємство, що належить до сфери управління розпорядника Реєстру; 5) державне підприємство, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах морського і річкового транспорту, до складу якого входить капітан морського порту, або центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері безпеки на морському і річковому транспорті, до складу якого входить капітан морського порту;

б) уповноважений орган з питань цивільної авіації; 7) установи, що належать до сфери управління розпорядника Реєстру; 8) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів [83]. Особливості функціонування Єдиного державного демографічного реєстру визначені у Постановах Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 669 [105] від 18 жовтня 2017 р. № 784 [100].

Державний реєстр фізичних осіб – платників податків був створений ще у 1995 році відповідно до Закону України «Про Державний реєстр фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів» [75]. Цим законом Державний реєстр фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів визначався як автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які зобов'язані сплачувати податки, збори, інші обов'язкові платежі до бюджетів та внески до державних цільових фондів у порядку і на умовах, що визначаються законодавчими актами України. Закону України «Про Державний реєстр фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів» втратив чинність на підставі Податкового кодексу України, який у ст. 70 визначає сучасні правила функціонування Державного реєстру фізичних осіб – платників податків. Цей реєстр формує та веде Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику. Державний реєстр фізичних осіб – платників податків формується на основі Державного реєстру фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів [66]. Складовою частиною Державного реєстру є окремий реєстр Державного реєстру, до якого вноситься інформація про фізичних осіб – громадян України, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та/або номером паспорта. Відповідно до Наказу Міністерства фінансів України від 29.09.2017 № 822 «Про затвердження Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків» Державний реєстр фізичних осіб – платників податків творений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які зобов'язані сплачувати податки, збори у порядку та на умовах, що визначаються Податковим кодексом України та іншими нормативно-правовими актами України, з метою створення умов для здійснення контролюючими органами контролю за правильністю нарахування, сво-

ечасністю і повнотою сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, дотриманням податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи [95].

У п. 183.12. Податкового кодексу України зазначено, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, веде реєстр платників податку, в якому міститься інформація про осіб, зареєстрованих як платники податку на додану вартість [66]. Відповідно до положення про реєстрацію платників податку на додану вартість, цей реєстр є автоматизованим банком даних, створений для забезпечення: реєстрації та єдиного обліку платників ПДВ; єдиних принципів ідентифікації платників ПДВ; контролю за справлянням податку на додану вартість; організації суцільного й вибіркового аналізу. Складовою частиною Реєстру є реєстр суб'єктів спеціального режиму оподаткування, в якому містяться дані про реєстрацію сільськогосподарських підприємств, що до 01 січня 2017 року застосовували спеціальний режим оподаткування [94].

Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги функціонує з 2003 року відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги» від 29 січня 2003 р. № 117 . Відповідно до цього документу Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги це – автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які мають право на пільги за соціальною ознакою згідно із законами України, отримують соціальні стипендії, державну допомогу постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей. Реєстр складається з баз даних Мінсоцполітики, Міністерства соціальної політики Автономної Республіки Крим, структурних підрозділів з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, структурних підрозділів з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів з питань соціального захисту населення міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад [82].

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування це – організаційно-технічна система, призначена для накопичення, зберігання та використання інформації про збір та ведення обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, його платників та застрахованих осіб, що складається з реєстру страхувальників та реєстру застрахованих осіб. Відповідно до розділу 5 «Державний ре-

еєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування» зазначеного закону цей державний реєстр складається з реєстру страхувальників і реєстру застрахованих осіб [109]. У Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування (Реєстр застрахованих осіб) накопичується, зберігається, автоматично обробляється інформація про фізичних осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до законодавства, та інформація, необхідна для обчислення і призначення страхових виплат за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування із: звітності та повідомлень про прийняття працівника на роботу; системи персоніфікованого обліку у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування; електронних пенсійних справ; системи обліку сплати страхових внесків; фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування; відомостей, що подаються застрахованими особами у випадках, передбачених законами та цим Положенням; реєстру страхувальників Державного реєстру; центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів цивільного стану; звернень громадян до органів Пенсійного фонду України; інших джерел, передбачених законодавством. Реєстр застрахованих осіб складається з облікових карток, які включають дані, визначені частиною третьою статті 20 Закону та частиною третьою статті 21 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Інформація з Реєстру застрахованих осіб надається безоплатно Пенсійним фондом України та територіальними органами Пенсійного фонду України в паперовій та/або електронній формі у порядку визначеному Міністерством фінансів України [93; 104].

Єдиний державний реєстр судових рішень був створений відповідно до ст. 3 Закону України «Про доступ до судових рішень», згідно з якою цей реєстр це – автоматизована система збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку та надання електронних копій судових рішень. Судові рішення, внесені до Реєстру, можуть офіційно опубліковуватися у друкованих виданнях [79]. Відповідно до Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень, затвердженого Рішенням Вищої ради правосуддя від 19.04.2018 № 1200/0/15-18, Єдиний державний реєстр судових рішень – державна інформаційна система, що входить до складу Єдиної судової інформаційної системи і забезпечує збирання, облік (реєстрацію), накопичення, зберігання, захист, пошук та перегляд інформаційних ресурсів Реєстру та їх образів. З дня початку функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи Реєстр переходить до її складу. Наведені визначення цього реєстру демонструють відсутність узгодження категоріального апарату між за-

значеними нормативно-правовими актами. Володільцем інформації Єдиного державного реєстру судових рішень (держателем Реєстру) є Державної судової адміністрації України, яка вживає організаційних заходів, пов'язаних із забезпеченням ведення Реєстру. Адміністратором Єдиної судової інформаційної системи є державне підприємство «Інформаційні судові системи», віднесене до сфери управління Державної судової адміністрації України. Адміністратор вживає заходи, пов'язані із технічним та організаційно-технологічним забезпеченням функціонування реєстру, у тому числі такі: створення, вдосконалення та супроводження державної інформаційної системи реєстру; адміністрування реєстру; надання доступу до реєстру; забезпечення зберігання та захисту даних, що містяться в реєстрі, у тому числі шляхом визначення моделі захисту від загроз витоку інформації та засобів обробки електронних документів у Реєстрі та надання до них безоплатного цілодобового доступу на офіційному веб-порталі «Судова влада України»; виконання інших функцій [101].

Завданням електронної системи охорони здоров'я є забезпечення можливості використання пацієнтами електронних сервісів для реалізації їх прав за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, автоматизація ведення обліку медичних послуг і управління медичною інформацією, запровадження електронного документообігу у сфері медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій. Центральна база даних – програмно-апаратний комплекс, який містить передбачені цим Порядком реєстри, забезпечує можливість створення, перегляду, обміну інформацією та документами між реєстрами та електронними медичними інформаційними системами, а також модулями Національна служба здоров'я України (НСЗУ). У центральній базі даних ведуться такі реєстри: реєстр пацієнтів; реєстр декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу; реєстр суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я; реєстр медичних спеціалістів; реєстр медичних працівників; реєстр договорів про медичне обслуговування населення; реєстр договорів про реімбурсацію; інші реєстри. Власником центральної бази даних, у тому числі майнових прав на програмне забезпечення центральної бази даних, є держава у особі НСЗУ. Розпорядником Реєстру медичних спеціалістів та Реєстру суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я та володільцем їх відомостей є МОЗ. Розпорядником інших реєстрів та володільцем їх відомостей та іншої інформації у центральній базі даних є НСЗУ, якщо інше не визначено законодавством. Адміністратором центральної бази даних є державне підприємство «Електронне здоров'я» [3].

Єдина державна електронна база з питань освіти (ЄДЕБО) була

створена відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 13 липня 2011 р. № 752. Складовими частинами Єдиної державної електронної бази з питань освіти є первинні дані, що містяться у державній інформаційно-виробничій системі для інформаційного та документарного забезпечення фізичних і юридичних осіб даними з питань освіти, створеній відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 841 «Про створення та впровадження державної інформаційно-виробничої системи в галузі освіти», Державному реєстрі вищих навчальних закладів, створеному відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 р. № 329 «Питання державної реєстрації вищих навчальних закладів», і електронній базі персональних даних та результатів зовнішнього незалежного оцінювання національної системи оцінювання якості освіти [115]. Відповідно до Положення про Єдину державну електронну базу з питань освіти, ця база є автоматизованою системою збирання, оброблення, зберігання та захисту інформації щодо здобувачів освіти, суб'єктів освітньої діяльності, що формується (створюється) та використовується для забезпечення потреб фізичних та юридичних осіб. Також цим документом ЄДЕБО визначається як інтегрована інформаційно-телекомунікаційна система, технічні засоби якої перебувають в межах території України, яка складається з комплексу автоматизованих робочих місць, об'єднаних в єдину інформаційну систему захищеними каналами зв'язку з використанням технології віддаленого доступу, має підключення до мереж зв'язку загального користування з розмежуванням прав доступу, забезпечує захист від порушень цілісності інформації, забезпечує різні види доступності (блокування) відкритої інформації та інформації з обмеженим доступом, вимогу щодо захисту якої встановлено законами. Захист інформації в ЄДЕБО забезпечується шляхом створення комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю. Уповноваженими суб'єктами щодо ЄДЕБО – є розпорядник ЄДЕБО, технічний адміністратор ЄДЕБО, державні органи, органи управління у сфері освіти, Державна служба якості освіти, Український центр оцінювання якості освіти, суб'єкти освітньої діяльності, підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління розпорядника ЄДЕБО, інші особи, яким надається доступ до ЄДЕБО у порядку та обсягах, визначених законодавством [91].

У Законі України «Про виконавче провадження» регламентовано, що Єдиний реєстр боржників – це систематизована база даних про боржників, що є складовою автоматизованої системи виконавчого провадження та ведеться з метою оприлюднення в режимі реального часу інформації про невиконані майнові зобов'язання боржників та запобігання відчуженню боржниками майна [73].

Наведений вище перелік державних електронних інформаційних ресурсів не є вичерпним. Вітчизняне законодавство України передбачає функціонування та використання ще таких реєстрів як : Єдиний реєстр спеціальних бланків нотаріальних документів, Єдиний реєстр нотаріусів, Реєстр спеціальних бланків документів інформаційної системи Міністерства юстиції України, Спадковий реєстр, Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення, Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади», Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, Єдиний реєстр арбітражних керуючих, Реєстр методик проведення судових експертиз, Державний реєстр атестованих судових експертів, Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів, Електронний реєстр апостилів, Єдиний реєстр заборон відчуження об'єктів нерухомого майна; Реєстр прав власності на нерухоме майно, Державний реєстр іпотек, Реєстр неприбуткових установ та організацій, Державний реєстр друкованих ЗМІ та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності, Єдиного державного реєстру про державну реєстрацію створення юридичної особи та її відокремленого підрозділу, відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації та інші реєстри. Усі реєстри створені для накопичення, систематизації та полегшення використання відповідної інформації для задоволення інформаційних потреб органів публічної адміністрації, суспільства та громадян.

Загалом, на сьогодні в Україні налічується понад 135 державних реєстрів, які знаходяться у власності більш ніж 40 державних органів влади. Встановити достовірну кількість державних реєстрів наразі неможливо через відсутність єдиного ресурсу, який би містив інформацію про всі державні реєстри, а також нормативною невизначеністю самого поняття «Державного» або «Національного» реєстру. Найбільша кількість державних реєстрів знаходиться сьогодні у розпорядженні таких установ: Міністерство юстиції України (20 реєстрів); Державна фіскальна служба України (15 реєстрів); Міністерство внутрішніх справ України з урахуванням всіх його підрозділів (12 реєстрів) [22].

3. Інформаційні ресурси поліції, що використовуються підрозділами ювенальної превенції

Поліція в рамках інформаційно-аналітичної діяльності формує бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України [72]. Єдина інформаційна система Міністерства внутрішніх справ – багатофункціональна інтегрована автоматизована система, що безпосередньо забезпечує реалізацію функцій її суб'єктів, інформаційну підтримку та супроводження їх діяльності і становить сукупність взаємозв'язаних функціональних підсистем, програмно-інформаційних комплексів, програмно-технічних та технічних засобів телекомунікації, які забезпечують логічне поєднання визначених інформаційних ресурсів, обробку та захист інформації, внутрішню та зовнішню інформаційну взаємодію. Перелік пріоритетних інформаційних ресурсів єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України включає: Єдиний державний реєстр транспортних засобів, Реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху та інші. Функціональними підсистемами єдиної інформаційної системи МВС є: національна система біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства; інформаційний портал Національної поліції України; Єдиний державний реєстр транспортних засобів; Реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху; система фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі; система екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112; інтегрована міжвідомча інформаційно-телекомунікаційна система щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон; інформаційно-телекомунікаційна система прикордонного контролю «Гарт-1»; інші системи, реєстри та бази (банки) даних, створені суб'єктами єдиної інформаційної системи МВС в межах реалізації владних повноважень. Суб'єктами єдиної інформаційної системи МВС є апарат МВС та його територіальні органи з надання сервісних послуг МВС, Національна гвардія, заклади, установи і підприємства, що належать до сфери управління МВС, центральні органи виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ, інші державні органи, які обробляють інформацію в єдиній інформаційній системі МВС для реалізації своїх повноважень. МВС здійснює організаційне забезпечення функціонування єдиної ін-

формаційної системи МВС, а також визначає права і обов'язки персоналу служби та адміністратора єдиної інформаційної системи МВС [92].

До інформаційних підсистем інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» відносяться:

ІІ «Повідомлення «102» – формують оператори служби «102» УОАЗОР ГУНП, оперативні чергові територіальних підрозділів поліції, працівники УПП та ГРПП ОНП з планшетних пристроїв. Вносяться відомості про отримані телефонні повідомлення на спецлінію «102», які у подальшому автоматично завантажуються до ІІ «Єдиний облік». Також вносяться відомості про кримінальні правопорушення та інші події, виявлені безпосередньо поліцейськими (патрульними, інспекторами-черговими тощо) [48].

ІІ «Єдиний облік» – відомості про отримані телефонні повідомлення на спецлінію «102», які у подальшому автоматично завантажені до ІІ «Єдиний облік». Формується оперативними черговими ОНП та відповідальними від структурних підрозділів ГУНП за напрямками діяльності [39].

АІС «Поліцейські операції» – (введення та перегляд УОАЗОР) містить відомості про введення спеціальних поліцейських операцій («Грім», «Сирена», «Хвиля» тощо) [15].

«ІПК Особа» (введення ОНП, СУ, перегляд – користувачі ОНП, які подавали заявки на перегляд), узагальнює відомості про осіб, відносно яких поліція проводить профілактичну роботу (раніше засуджені, сімейні кривдники тощо), а також яким повідомлено про підозру в учиненні кримінального правопорушення [45].

ІІ «Особа (трафік)» (введення, перегляд – УБЗПТЛ) – відомості про осіб, які вчинили правопорушення, які пов'язані з торгівлею людьми та незаконною міграцією [35].

ІІ «Адміністративне правопорушення» (введення – ОНП, СУ, УВБ, УБЗПТЛ, УПД, перегляд – всі користувачі ОНП) – відомості про вчинені адміністративні правопорушення, окрім правопорушень, пов'язаних з корупцією [38].

ІІ «Адміністративне правопорушення ДМС» (введення УІАП, перегляд – користувачі з планшетами, користувачі ОНП за окремими заявками) – облік відомостей про виявлені працівниками Державної міграційної служби адміністративні правопорушення у сфері міграційних правовідносин [56].

ІІ «Корупція» (введення, перегляд – УІАП) – облік кримінальних та адміністративних корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, осіб, які їх вчинили, та результатів судового розгляду криміна-

льних проваджень та адміністративних справ цієї категорії [36].

ІІ «Затримані та доставлені» (введення та перегляд – ОНП, окремо надати перегляд неможливо) – облік осіб, яких було доставлено до відділів, відділень поліції або затримано за підозрою в учиненні правопорушень (кримінальних чи адміністративних) [59].

ІІ «Затримання адміністративне» (введення, перегляд – УПП) – облік осіб, яких було затримано за вчинення адміністративних правопорушень підрозділами патрульної поліції.

ІІ «Домашній арешт» (введення – ОНП, перегляд ОНП, УОАЗОР, УПД за окремими заявками) – облік осіб, щодо яких обрано запобіжний захід у вигляді домашнього арешту [59].

ІІ «Розшук» (введення – УІАП, перегляд – всі користувачі ОНП) – облік відомостей про осіб, які переховуються від органів влади (досудового розслідування, суду тощо), або зникли безвісті [44].

ІІ «Пізнання» (введення – УІАП, перегляд – всі користувачі ОНП) – облік відомостей про виявлені невпізнані трупи людей, а також про осіб, які через вік, стан здоров'я або інші причини не можуть повідомити про себе [52].

ІІ «Пошук дітей» (введення, перегляд – УОАЗОР, УПД). Даний сервіс створено для організації розсилання СМС повідомлень про зниклу дитину на мобільні телефони, які перебували у радіусі від 1000 до 3000 метрів від місця зникнення дитини на момент її зникнення [123].

ІІ «Втрачені документи» (введення – ОНП, перегляд – всі користувачі). До вказаної інформаційної підсистеми вносяться відомості про викрадені чи втрачені паспортні та інші документи, у тому числі недійсні, несправжні документи, імітаційні засоби, а також про паспортні документи осіб, які перебувають у розшуку, відповідно до даних ІІ «Розшук» [585].

ІІ «Річ» (введення – ОНП, перегляд – всі користувачі) – облік відомостей про предмети злочинного посягання, втрачені речі, які мають індивідуальні ідентифікуючі характеристики (заводські номери, ІМЕІ), окрім зброї та транспортних засобів [47].

ІІ «Кримінальна зброя» (введення – ОНП, перегляд – всі користувачі) – облік відомостей про викрадену, втрачену, знайдену, вилучену зброю, а також добровільно здану зброю з числа тієї, що незаконно зберігалася [42].

ІІ «Зареєстрована зброя» (введення, перегляд – ОНП, УПД ГУНП, якими надано заявки на перегляд) – облік відомостей про зброю, яка перебуває у володінні фізичних чи юридичних осіб на законних підставах [42].

ІІ «Гарпун» (введення ОНП, УІАП, УПП, перегляд – всі користу-

вачі) – облік відомостей про транспортні засоби та їх державні номерні знаки, які розшуковуються у рамках кримінального, адміністративного або виконавчого провадження, а також у рамках оперативно-розшукової діяльності [49].

ІІ «ІТТ-Custody Records» (введення, перегляд – ВОДІТТ УПД, ІТТ ГУНП) – облік роботи ізоляторів тимчасового тримання та осіб, які в них утримуються [17].

ІІ «УЗПЛ Human Rights» (введення, перегляд – Управління захисту прав людини) – облік відомостей про порушення прав людини в діяльності підрозділів поліції.

ІІ «Точки інтересів» (введення – ОНП, УОАЗОР, УКР, УПД, УІ-АП, перегляд – всі користувачі, які працюють з електронною мапою та надано відповідний доступ) – облік кримінологічно значущих об'єктів (церкви, ломбарди, питні заклади тощо) із застосуванням інтерактивної карти їх розміщення [19].

ІІ «Відеокамери» (введення – ОНП, відображення на електронній мапі для користувачів з відповідним доступом) – облік із застосуванням інтерактивної карти систем відеоспостереження, встановлених фізичними чи юридичними особами у цілях власної безпеки, контактні дані власників [122].

ІІ «Масові заходи» (введення, перегляд – УПД, УОАЗОР) – облік відомостей про заплановані масові заходи (мітинги, акції протесту тощо) [13].

ІІ «Розслідування» (Введення – відповідальні УКР, перегляд – УКР, УСР, ВКА, СУ, СЦ УОАЗОР, УІАП) – облік відомостей про розбійні напади та викрадення транспортних засобів, що вчинені на території України [12].

ІІ «Доручення слідчих» (введення, перегляд – ОНП, СУ) – облік відомостей про надані слідчими у рамках кримінальних проваджень доручення та результати їх виконання.

Доручення МВС від 16.11.2013 №19914/Дв, наказ НПУ від 28.12.2018 № 1227 «Про деякі питання щодо введення окремих обліків в ІТС «Інформаційний портал НПУ».

ІІ «Протидія ОГ та ЗО» (Введення – відповідальні УСР, перегляд – УСР, ВКА, УКР, УОТЗ, УІАП, СУ) – облік відомостей про результати судових розглядів та прийняті рішення за кримінальними провадженнями, направленими до суду стосовно учасників організованих груп та злочинних організацій на території України [11].

ІІ «Дозвіл БДР» (введення – УПД, перегляд – УПД, через планшетні пристрої УПП, ГРПП) – облік відомостей про видані підрозділами поліції дозволи на перевезення негабаритних, небезпечних вантажів

та рух спеціальних транспортних засобів [18].

ІП «ДТП» (введення, перегляд – УПП, відповідальні в ОНП, СУ додатково перегляд – СПП та доступ по заявкам ОНП, УОАЗОР, УПД, УКР, СУ) – облік відомостей про зареєстровані дорожньо-транспортні пригоди всіх категорій (без постраждалих, з постраждалими та унаслідок яких загинули люди) [51].

ІП «Драгер» (введення, перегляд – УПП, УПД, ГРПП через планшетні пристрої) – облік спеціальних технічних засобів, якими здійснюється проведення огляду водіїв транспортних засобів на стан алкогольного сп'яніння, осіб, які тестуються на стан алкогольного сп'яніння, та результатів такого тестування [33].

ІП «Затримані транспортні засоби» (введення, перегляд – УПП, ГРПП) – облік відомостей про транспортні засоби, які доставлені (евакуйовані) до спеціальних майданчиків.

ІП «Місця зберігання авто» (введення, перегляд – УПП, ГРПП) – облік відомостей про спеціальні майданчики для зберігання транспортних засобів, які було евакуйовано у зв'язку із порушенням Правил дорожнього руху.

ІП «Склад» (введення, перегляд – відповідальні ОНП, СУ, УВБ, УБЗПТЛ, УПД) – облік відомостей про бланкову продукцію (суворої звітності), яка використовується поліцейськими [34].

ІП «Органи» (введення, перегляд – УІАП) – облік відомостей про структурні підрозділи поліції (для подальшого формування довідників) [41].

ІП «Гаряча лінія» (введення, перегляд – ЧЧ УОАЗОР, ВДЗ) – облік відомостей про звернення, які надійшли на «Гарячу лінію Національної поліції України» [8].

ІП «Облік порушень ІОС» (введення, перегляд – відповідальні в УКЗ) – облік відомостей про надзвичайні події, пов'язані з поліцейськими.

ІП «Інспектор» (введення, перегляд – відповідальні в УОАЗОР) – облік відомостей про порушення встановленого порядку приймання та реєстрації заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події [125].

ІП «Дисциплінарні стягнення» (введення, перегляд – відповідальні в УКЗ) – облік відомостей про застосовані до поліцейських дисциплінарні стягнення.

ІП «Службове завдання» (введення, перегляд – ОНП) – облік відомостей про завдання профілактичного характеру, які формуються підрозділом превентивної діяльності для груп реагування патрульної поліції. У подальшому оперативний черговий, за наявності вільних патрулів,

призначає їм такі завдання для виконання (перевірка власника зброї, профілактичний захід стосовно сімейного кривдника тощо) [55].

ІІ «Службовий транспорт» (введення, перегляд – УЛМТЗ) – облік відомостей про службові транспортні засоби підрозділів поліції та їх використання (на підставі дорожніх листів) [57].

ІІ «Дорожній лист» (введення, перегляд – УЛМТЗ) – облік відомостей про службові транспортні засоби підрозділів поліції та їх використання (на підставі дорожніх листів) [58].

ІІ «Комп'ютерна техніка» (введення, перегляд – всі підрозділи ГУНП) – облік відомостей про комп'ютерну техніку, яка перебуває на балансі підрозділів поліції [54].

ІІ «Облік SIM-карток» (введення, перегляд – УЗТ) – містить відомості щодо SIM-карток з доступом до Єдиної цифрової відомчої телекомунікаційної мережі МВС, через які з ПНП працюють планшетні та GPS-пристрої [50].

ІІ «Відрядження» (введення, перегляд – УІАП) – облік відомостей про службові відрядження працівників поліції [43].

ІІ «Облік тимчасово відсутніх» (введення, перегляд – відповідальні по ОНП, УКЗ, структурним підрозділам ГУНП) – облік відомостей про працівників поліції, які перебувають у відпустках, на лікуванні та у службових відрядженнях, у зв'язку з чим не мають права доступу до інформаційних ресурсів (наразі триває запровадження цієї інформаційної підсистеми) [7].

ІІ «Інтерпол викрадені документи», ІІ «Інтерпол викрадені транспортні засоби» – має міжвідомчий характер. Містять відомості про документи та транспортні засоби, які розшуковуються на підставі даних Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, це ІІ «Інтерпол викрадені документи» (Перегляд УПП, ОНП ГУНП) [53].

ІІ «Постанови виконавчого провадження» (завантажуються автоматично, перегляд – всі користувачі), яка узагальнює відомості про постанови державних виконавців щодо обмеження прав боржників у керуванні транспортними засобами та користуванні зареєстрованою зброєю [40].

ІІ «Терміновий заборонний припис стосовно кривдника» (введення, перегляд – відповідальні по ОНП за напрямок роботи з адміністративної практики, працівники секторів превенції, ГРПП) – внесення інформації про винесені працівниками уповноважених підрозділів органів Національної поліції України термінових заборонних приписів стосовно кривдників, що виносяться останнім у разі існування безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалих осіб з метою негайного припинення домашнього насильства, недопущення його продовжен-

ня чи повторного вчинення [37].

ІІ «Паспорт поліцейської дільниці» (введення – відділ ДОП УПД ГУНП) внесення інформації щодо поліцейських дільниць, їх характеристик та закріплених працівників [16].

ІІ «Дозвіл ОДС» (введення – відділ дозвільної служби УПД ГУНП, перегляд – відповідальні за вказаний напрямок роботи в ОНП) – облік в ІІНП відомостей про дозволи на відкриття об'єктів дозвільної системи, які розташовані на території обслуговування підрозділів поліції Дніпропетровської області [10].

ІІ «Користувачі» (введення – УІАП ГУНП, ДІАП НПУ) – впорядкування надання прав доступу користувачам до інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» [124].

ІІ «Патрулі» (введення – УІАП, відповідальні по ОНП, підрозділам поліції особливого призначення, перегляд УПП, УПД, УОАЗОР, ОНП) – реєстрація даних про всі патрульні наряди поліції [126].

ІІ «Логістичні пристрої» (введення – УІАП ГУНП) – реєстрація даних про планшетні комп'ютери та GPS-пристрої, які використовуються патрульними нарядами.

ІІ «Облік GPS-пристроїв» (введення – УІАП ГУНП, перегляд – користувачі, які працюють з електронною мапою та мають відповідний доступ) – облік GPS-трекерів та транспортних засобів, на яких вони встановлені [14].

АРМ «Диспетчер» – (користування – УОАЗОР, УПД, УПО, ОНП) система для призначення завдань нарядам поліції для обслуговування подій, кримінальних правопорушень, а також службових завдань.

АРМ «ЦУНАМІ-монітор» – (користування – служби ГУНП, працівники чергових служб відділів поліції) виведення в режимі реального часу повідомлень про скоєні правопорушення та події на території області, що введені до ІІ «Повідомлення 102».

ІІ «Коронавірус» – (введення – УІАП ГУНП та СІП відділів поліції, перегляд – УОАЗОР та ЧЧ, ГРПП ОНП) облік відомостей щодо ймовірних місць перебування (проживання) осіб, які повернулись до України через пункти перетину державного кордону та щодо яких є підозра у зараженні або підстави зараження респіраторною хворобою COVID-19 [9].

При взаємодії з іншими підрозділами Національної поліції працівники підрозділів ювенальної превенції можуть отримувати інформацію із зазначених інформаційних ресурсів.

Працівники підрозділів ювенальної превенції використовують у своїй діяльності Єдину інформаційна система МВС, про взяття на

профілактичний облік та зняття з профілактичного обліку дітей, щодо яких заведено ОПС [88]. Підрозділи ювенальної превенції здійснюють профілактичний облік дітей, тобто комплекс заходів із взяття на облік, наповнення та підтримання в актуальному стані баз даних, що входять до єдиної інформаційної системи МВС, стосовно дітей, щодо яких здійснюється профілактична робота [61; 62].

З метою здійснення заходів індивідуальної профілактики щодо дитини поліцейський підрозділу ЮП заводить обліково-профілактичну справу (ОПС) та вносить відомості про взяття на профілактичний облік до відповідної інформаційної підсистеми, що входить до єдиної інформаційної системи МВС, дітей, щодо яких поліцейські ЮП здійснюють профілактичну роботу, яка включає: проведення ознайомлювальних, попереджувальних і виховних бесід з дитиною за місцем проживання, навчання або роботи не рідше одного разу на місяць; проведення ознайомлювальних, попереджувальних бесід з батьками дитини, її законними представниками, членами сім'ї з метою усунення причин і умов, які спонукали до вчинення адміністративного чи кримінального правопорушення; складання плану заходів з індивідуальної профілактики на основі вивчення матеріалів характеристик, індивідуально-психологічних особливостей дитини; відвідування за місцем проживання дитини для з'ясування умов проживання, а також чинників, які можуть негативно впливати на неї та спонукати до вчинення адміністративних і кримінальних правопорушень; вжиття інших профілактичних заходів, передбачених законодавством України [88; 61; 62].

За наявності підстав для взяття дитини на профілактичний облік поліцейський підрозділу ЮП у триденний строк виносить постанову про взяття на профілактичний облік дитини та заведення обліково-профілактичної справи, яку затверджує начальник територіального (відокремленого) підрозділу ГУНП. ОПС реєструється в журналі реєстрації обліково-профілактичних справ дітей, взятих на профілактичний облік, який ведеться в електронній формі. ОПС містить: прізвище, ім'я, по батькові, дату народження дитини, адресу її проживання, а також документи, передбачені у пункті 6 цього розділу [88; 61; 62].

Під час заведення ОПС поліцейський підрозділу ЮП зобов'язаний повідомити дитину, її батьків чи інших законних представників про взяття дитини на профілактичний облік, провести ознайомлювальну бесіду і роз'яснити умови перебування на обліку в поліції, за результатами якої дитина та її батьки чи інші законні представники ставлять свій підпис у повідомленні [88; 61; 62].

Про взяття дитини на профілактичний облік і заведення ОПС поліцейський підрозділу ЮП письмово повідомляє відповідний центр соціа-

льних служб для сім'ї, дітей та молоді, а про дитину, узятую на профілактичний облік відповідно до підпунктів 5 або 7 пункту 2 цього розділу – також відповідну службу у справах дітей [88; 61; 62].

До ОПС долучаються такі документи: постанова про взяття на профілактичний облік дитини та заведення ОПС; копія повідомлення дитини, її батьків, інших законних представників про взяття дитини на профілактичний облік; матеріали, що містять відомості про підстави взяття на профілактичний облік; характеристики з місця проживання, навчання або роботи дітей; копія повідомлення для відповідної служби у справах дітей про взяття дитини на профілактичний облік; план заходів індивідуальної профілактики, до якого можуть вноситися корегування за умов зміни інформації про дитину; копія постанови про оголошення в розшук дитини, яка перебуває на профілактичному обліку, як такої, що безвісти зникла або переховується від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду чи ухиляється від відбуття кримінального покарання; постанова про зняття (зміну) з профілактичного обліку дитини та закриття обліково-профілактичної справи; інші документи щодо проведеної профілактичної роботи з дитиною та її результатів [88; 61; 62].

Ведення ОПС контролюють: начальник підрозділу превентивної діяльності територіального (відокремленого) підрозділу ГУНП або його заступник – один раз на квартал; начальник підрозділу ЮП ГУНП – один раз на півроку. Профілактичний облік дітей із заведенням ОПС триває строком один рік з моменту взяття на облік, якщо інше не передбачено вироком суду, який набрав законної сили [88; 61; 62].

Єдиний державний реєстр випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі. Згідно Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» Єдиний державний реєстр випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі – це автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для збирання, реєстрації, накопичення, зберігання, адаптування, зміни, поновлення, використання, поширення (розповсюдження, реалізації, передачі), знеособлення і знищення визначених цим Законом даних про випадки домашнього насильства та насильства за ознакою статі [84; 61; 62].

Реєстр ведеться з метою: 1) захисту життєво важливих інтересів постраждалих осіб, зокрема постраждалих дітей; 2) попередження повторних випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі; 3) забезпечення здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі; 4) надання комплексної та своєчасної допомоги постраждалим особам суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та у сфері запобігання та протидії на-

сильству за ознакою статі; 5) обліку випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі; 6) координації діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі [84; 106; 61; 62].

До Реєстру вносяться відомості (окремо за кожним випадком насильства) про: 1) працівника суб'єкта, що здійснює заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, або суб'єкта, що здійснює заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, який вніс відомості про випадок насильства до Реєстру або відкоригував їх (дата внесення; прізвище, ім'я, по батькові; посада; номер контактної телефону; найменування та адреса відповідного суб'єкта); 2) особу, яка повідомила про вчинення насильства (прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; місце проживання; номер контактної телефону), за згодою, наданою у порядку, визначеному частиною четвертою цієї статті; 3) постраждалу особу (прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; стать; громадянство; місце проживання; місце навчання та/або місце роботи; номер контактної телефону) – за згодою, наданою у порядку, визначеному частиною четвертою цієї статті; 4) кривдника (прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; стать; громадянство; місце проживання; місце навчання та/або місце роботи; номер контактної телефону) та про характер відносин між кривдником і постраждалою особою, у тому числі відповідно до статті 3 цього Закону; 5) випадок домашнього насильства, насильства за ознакою статі (дата вчинення; місце вчинення; форма домашнього насильства; вид шкоди чи страждань, завданих внаслідок насильства за ознакою статі; короткий опис); 6) потреби постраждалої особи; 7) суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, або суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, у зв'язку з виявленням випадку насильства (найменування; повноваження; місцезнаходження та номер контактної телефону (крім спеціалізованих служб підтримки); 8) вичерпний перелік заходів, здійснених у зв'язку з виявленням випадку насильства, та їх результат [84; 106; 61; 62].

Згода на внесення персональних даних про особу, яка повідомила про вчинення насильства, або про постраждалу особу надається відповідною особою з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних». Персональні дані про особу, яка повідомила про вчинення насильства, зберігаються у Реєстрі протягом одного року з дня надходження відповідної інформації про вчинення насильства. Персональні дані про постраждалу особу зберігаються у Реєстрі протягом

трьох років з дня вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі [84; 106; 61; 62].

Персональні дані про кривдника зберігаються у Реєстрі: 1) у разі відсутності кримінального провадження стосовно кривдника у зв'язку з вчиненням домашнього насильства, насильства за ознакою статі або інших форм насильства стосовно постраждалої особи, рішення суду про застосування обмежувального припису або накладення адміністративного стягнення, вироку суду про визнання кривдника винуватим за вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі або інших форм насильства стосовно постраждалої особи, що набрали законної сили, – протягом року з дня надходження відповідної інформації про вчинення насильства; 2) у разі виправдувального вироку суду, що набрав законної сили, – до часу набрання чинності відповідним рішенням суду; 3) у разі порушення кримінального провадження стосовно кривдника у зв'язку з вчиненням домашнього насильства чи насильства за ознакою статі або інших форм насильства стосовно постраждалої особи – протягом періоду розслідування кримінального провадження; 4) у разі ухвалення рішення суду, що набрало законної сили, про застосування обмежувального припису або накладення адміністративного стягнення – протягом трьох років з дня набрання чинності відповідним рішенням суду; 5) у разі винесення вироку суду, що набрав законної сили, про визнання кривдника винуватим за вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі або інших форм насильства стосовно постраждалої особи з відбуванням покарання – протягом десяти років з дня закінчення строку відбування покарання; 6) у разі винесення вироку суду, що набрав законної сили, про визнання кривдника винуватим за вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі або інших форм насильства стосовно постраждалої особи без відбування покарання – протягом десяти років з дня набрання чинності відповідним рішенням суду [84; 106; 61; 62].

Доступ до Реєстру надається працівникам уповноважених підрозділів органів Національної поліції України та працівникам служб у справах дітей – у частині випадків насильства, в яких кривдниками або потерпілими особами є діти. Доступ відповідних працівників до Реєстру здійснюється з використанням електронного цифрового підпису, сумісного з програмним забезпеченням цього Реєстру. Держателем Реєстру є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Адміністратором Реєстру є державне підприємство, визначене центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, що належить до сфери його управ-

ління, здійснює заходи із створення, впровадження і супроводження програмного забезпечення Реєстру, відповідає за його технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних Реєстру, здійснює технічні і технологічні заходи з надання, блокування та анулювання доступу до Реєстру, організовує та проводить навчання щодо роботи з Реєстром [106; 61; 62].

Сукупність відомостей про фізичних осіб (персональні дані), що містяться в Реєстрі, є інформацією з обмеженим доступом. Обробка цих відомостей здійснюється з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних». Порядок формування, ведення та доступу до Реєстру визначається Кабінетом Міністрів України [106; 61; 62]. Реєстр – автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для збирання, реєстрації, накопичення, зберігання, адаптування, зміни, поновлення, використання, поширення (розповсюдження, реалізації, передання), знеособлення і знищення визначених Законом України “Про запобігання та протидію домашньому насильству” даних про випадки домашнього насильства та насильства за ознакою статі [106; 61; 62]. Держателем Реєстру є Мінсоцполітики. Адміністратором Реєстру є державне підприємство, визначене Мінсоцполітики, що належить до сфери його управління.

Реєстраторами Реєстру є працівники суб’єктів, зазначених у абзаці другому частини шостої статті 16 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», зокрема: 1) працівники уповноважених структурних підрозділів Мінсоцполітики; 2) уповноважені особи (координатори) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі місцевих держадміністрацій та сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад; 3) уповноважені особи районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у місті (у разі їх утворення) рад, до функціональних обов’язків яких належить приймання та реєстрація заяв і повідомлень про вчинення насильства; 4) працівники уповноважених підрозділів органів Національної поліції; 5) працівники служб у справах дітей (у частині випадків насильства, в яких кривдниками або постраждалими особами є діти); 6) керівники та уповноважені працівники центрів соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді [106; 25].

Користувачами Реєстру є особи, які мають право ознайомлюватися з даними, що містяться в Реєстрі, у тому числі працівники уповноважених підрозділів органів Національної поліції [106].

До запровадження Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі реєстрація заяв і повідом-

лень про насильство, внесення інформації про заходи, вжиті суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству, визначеними статтею 6 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», до постраждалих осіб та кривдників, проводиться шляхом внесення відповідних відомостей до журналів реєстрації заяв (повідомлень) про вчинення насильства та узагальнення (зведення) даних журналів згідно з Порядком взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658 [84; 102; 61; 62]].

Важливим сервісом є Електронна картка ІІ «Пошук Дітей», що входить до Інформаційного порталу Національної поліції України. Даний сервіс створено для організації розсилання СМС повідомлень про зниклу дитину на мобільні телефони, які перебували у радіусі від 1000 до 3000 метрів від місця зникнення дитини на момент її зникнення [25].

30.08.2017 між Національною поліцією України та ПрАТ «Київстар» підписано Меморандум про співпрацю, відповідно до якого оператор телекомунікацій з метою розширення співробітництва щодо розшуку зниклих дітей у рамках проекту «Пошук дітей» та підтримуючи основні напрями дій, зазначених у Міжнародній конвенції про захист усіх осіб від насильницьких зникнень та інших європейських конвенціях, ратифікованих Україною, здійснює розсилку громадськості коротких текстових sms-повідомлень про дітей, які безвісно зникли [63].

Слідчий або уповноважена особа за його дорученням під час виїзду за кожним зареєстрованим фактом безвісного зникнення дитини після прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення з урахуванням обставин події зникнення дитини приймає рішення щодо надсилення громадськості коротких текстових sms-повідомлень про дитину, яка безвісно зникла. В такому разі отримує письмову заяву (додаток) від заявника про надання дозволу на повну обробку персональних даних зниклої дитини, у тому числі дозвіл на передачу цих даних третім особам, та висвітлення їх у sms-повідомленнях, які надсилаються оператору телекомунікацій для оповіщення абонентів (далі – згода) [59].

У письмовій згоді, яку підписує заявник, зазначаються такі обов'язкові для заповнення реквізити: повні анкетні дані заявника (прізвище, ім'я та по батькові, дата народження, адреса реєстрації та проживання, контактний номер телефону); родинний зв'язок (інше відношення) заявника стосовно зниклої дитини; дані документа, що посвідчили особу заявника; анкетні дані зниклої дитини (прізвище, ім'я та по батькові, дата та місце народження, громадянство); час, дата (період) та місце (адреса) зникнення; роз'яснення заявникові його прав та

обов'язків у межах проекту «Пошук дітей» та посилання на інтернет-ресурс, на якому буде розміщуватися оголошення. Коротке текстове інтернет-посилання, що зазначається в кожному sms-повідомленні, погоджується з відповідним оператором телекомунікацій. Під ним оператором запрограмовується адреса посилання на створену спільноту з розшуку дітей у соціальній мережі Фейсбук [59; 25].

Розроблення веб-сторінок у рамках проекту «Пошук дітей» здійснюється працівниками підрозділів ювенальної превенції ГУНП таким чином. У соціальній мережі Фейсбук створюється службовий акаунт переважно під ім'ям керівника або одного з працівників територіального підрозділу ювенальної превенції. Від цього акаунту (за його допомогою) створюється сторінка під назвою «Розшук дітей ГУНП у _____ області» для розміщення інформації про дітей, які розшукуються виключно в регіоні та за сприянням операторів телекомунікацій (наразі це ПрАТ «Київстар»). Кожний територіальний підрозділ ювенальної превенції ГУНП реєструє та використовує свою окрему сторінку та її назву [59; 25].

Адреса посилання за створеною сторінкою в розшуку дітей у соціальній мережі Фейсбук надається представникові оператора телекомунікацій для її подальшого програмування у коротке посилання (з метою зменшення тексту sms-повідомлення, яке надсилається громадянам). Зображення заставок сторінок з розшуку дітей є однаковими у всіх територіальних підрозділах ювенальної превенції ГУНП та погоджуються з підрозділом ювенальної превенції центрального органу управління поліції. Зареєстрований службовий акаунт та сторінка з розшуку дітей у соціальній мережі Фейсбук використовуються для наповнення працівниками територіальних підрозділів ювенальної превенції ГУНП та не є власними (приватними) сторінками будь кого з працівників поліції. Після отримання слідчим або уповноваженою особою за його дорученням згоди та фотокарток дитини працівниками територіальних підрозділів ювенальної превенції ГУНП уживаються невідкладні заходи щодо розміщення на відповідній регіональній сторінці з розшуку дітей у соціальній мережі Фейсбук відомостей про зниклу дитину, її зображення та місце зникнення. Без отримання згоди дані про зниклу дитину у соціальній мережі Фейсбук не розміщуються [59; 25].

У разі встановлення місце знаходження дитини та не скоєння стосовно неї злочину або правопорушення заголовки публікації змінюється на: «РОЗШУК ПРИПИНЕНО, ДИТИНА РОЗШУКАНА! ЖЕРТВОЮ ЗЛОЧИНУ АБО ПРАВОПОРУШЕННЯ НЕ СТАЛА!», в іншому випадку: «РОЗШУК ПРИПИНЕНО, ДИТИНА РОЗШУКАНА!» [59; 25].

В інформаційних даних сторінки з розшуку дітей у соціальній

мережі Фейсбук зазначається така інформація: контактна інформація ГУНП (адреса, контактні телефонні номери, адреса відомчої інтернет-сторінки); опис сторінки: «Проект «Пошук дітей» – це інформаційна розсилка від оператора телекомунікацій, мета якої допомогти Національній поліції України в розшуку зниклих дітей. На запит Національної поліції України оператором телекомунікацій будуть надсилатися sms-повідомлення абонентам, які могли бути свідками зникнення і можуть повідомити поліції інформацію, що допоможе відшукати дитину»; посилання на інтернет-сторінки операторів телекомунікацій, які співпрацюють у рамках проекту «Пошук дітей» [59; 25].

«Пошук дітей» – це інформаційна розсилка від Київстар, мета якої – допомогти Національній поліції України у розшуку зниклих дітей. На запит Національної поліції Київстар буде надсилати SMS-повідомлення абонентам, які могли бути свідками зникнення і можуть повідомити правоохоронним органам інформацію, що могла б допомогти відшукати дитину [59; 25].

Послуга працює таким чином:

1. Київстар отримує від Національної поліції України запит на SMS-розсилку, що містить інформацію про зниклу дитину та місце, де її бачили востаннє;

2. Київстар розсилає інформаційні SMS на номери телефонів абонентів, які могли бути свідками зникнення, адже вони користувалися послугами зв'язку (телефонували, писали SMS або користувалися мобільним інтернетом) у радіусі 1–3 км від місця події;

3. У тексті SMS є інформація з прикметами зниклої дитини та посилання на сайт МВС з її фотокарткою;

4. Ті абоненти, які володіють інформацією щодо дитини, можуть допомогти у пошуках, зателефонувавши на номер 102.

Усі операції з відбору номерів мобільних телефонів здійснюють інтелектуальні автоматичні ІТ-системи, дотримуючись всіх вимог щодо повної конфіденційності процесів моніторингу й інформації про абонентів.

Послуга «Пошук дітей» доступна всім абонентам Київстар, а керування нею здійснюється на таких умовах:

- перше підключення здійснюється автоматично;
- для відключення, повторного підключення або перевірки статусу послуги необхідно зателефонувати за номером **477*102**;
- плата за підключення та використання послуги, а також дзвінки на номери **102** та **477*102** не стягується [59; 25].

Також можна ознайомитись із більш детальною інформацією стосовно пошуку зниклих дітей на території:

- Києва за посиланням – kv.st/search.
 - Одеси та Одеської області за посиланням – kv.st/searchod.
 - Дніпра та Дніпропетровської області – kv.st/searchdp.
 - Запоріжжя та Запорізької області – kv.st/searchzpr.
 - Донецької області – kv.st/searchdon.
 - Херсона та Херсонської області – kv.st/searchkhs.
 - Львова та Львівської області – kv.st/searchlv.
 - Харкова та Харківської області – kv.st/searchkhr.
 - Київської області – kv.st/searchkv.
 - Полтави та Полтавської області – kv.st/searchpl.
 - Кропивницького та Кіровоградської області – kv.st/searchkrp.
 - Черкас та Черкаської області – kv.st/searchchk.
 - Житомира та Житомирської області – kv.st/searchzh.
 - Миколаєва та Миколаївської області – kv.st/searchmk.
 - Ужгорода та Закарпатської області – kv.st/searchzkr.
 - Вінниці та Вінницької області – kv.st/searchvn.
 - Рівного та Рівненської області – kv.st/searchrv.
 - Сум та Сумської області – kv.st/searchsm.
 - Хмельницького та Хмельницької області – kv.st/searchkhm.
 - Луцька та Волинської області – kv.st/searchvl
 - Чернівців та Чернівецької області – kv.st/searchchci
 - Луганської області – kv.st/searchlg
 - Чернігова та Чернігівської області – kv.st/searchv
 - Тернополя та Тернопільської області – kv.st/searchtr
 - Івано-Франківська та Івано-Франківської області – kv.st/searchif
- [59; 25].

Розглянемо приклади ефективного застосування даного сервісу. Розшук дітей ГУНП у Дніпропетровській області за сприяння ПрАТ Київстар 30 червня 2020 р. Дівчину знайдено!

Верхньодніпровським ВП Жовтоводського ВП ГУНП в Дніпропетровській області розшукується безвісті зникла дитина ПЕЛІПАС ВІКТОРІЯ АНДРІЙВНА, 19.03.2005 р.н. котра вночі 30.06.2020 вийшла з будинку свого мешкання в с. Бородаївка Верхньодніпровського району Дніпропетровської області та пішла у невідомому напрямку.

ПРИКМЕТИ: На вигляд 15 років, зріст 170 см., худорлявої статури, очі блакитні, волосся темне до плечей, була одягнена : кепка чорного кольору NIKE, білі кросівки, юбка та жилетка джинсові, мала при со-

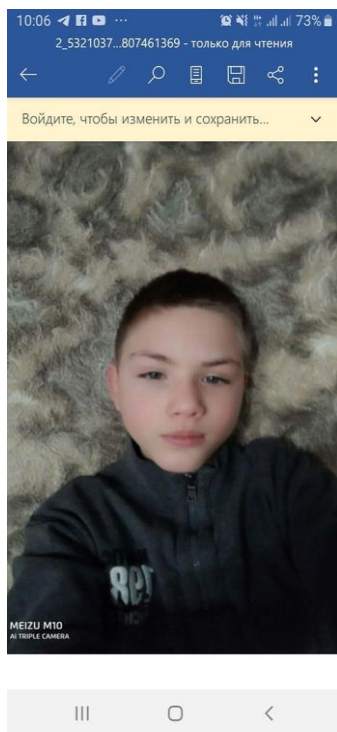
бі рюкзак чорного кольору! Про отримання будь-якої інформації по місцезнаходження дитини просимо повідомити по телефону :097 55 68 684 або 102 [26].

Розшук дітей ГУНП у Дніпропетровській області за сприяння ПрАТ Київстар. 13 травня 2020 р. Дитина знайдена!

Довгинцівським ВП Криворізького ВП ГУНП в Дніпропетровській області встановлюється місцезнаходження неповнолітнього ГОЛОВКО ДЕНИСА ВЯЧЕСЛАВОВИЧА, 07.09.2005 Р.Н., мешкає за адресою: м.Кривий Ріг, вул.Кокчетавська, 22/31, який 12.05.2020 року близько 12.55 вийшов з адреси мешкання та додому не повернувся !!!!

ПРИКМЕТИ: на вигляд 14 років, зріст 150 см., худорлявої статури, очі карі, волосся темного кольору; БУВ ОДЯГНЕНИЙ: кофта жовтого кольору з чорними полосами на руках, штани чорного кольору, темно- сірі кросівки з червоними вставками. Хто володіє будь-якою інформацією про місцезнаходження неповнолітнього, негайно повідомте по телефонам: 067- 456-06- 00; 067- 973- 01- 11 або 102 [26].

4. Використання соціальних мереж в роботі підрозділів ювенальної превенції

Сучасний час – це період технологій, які трансформували спілкування людей за допомогою соціальних мереж. Зараз Інтернет використовують понад 4,5 мільярда людей, тоді як кількість користувачів соціальних мереж перетнула позначку в 3,8 мільярда. Майже 60% населення світу вже користується Інтернетом і більше 50% використовує соціальні мережі. Кількість користувачів соцмереж у 2020 році зросла на 9% або 321 мільйон нових користувачів в порівнянні з минулим роком [5]. На соціальні мережі приходиться 22 % часу, витраченого на Інтернет, навіть серед людей у віці 65 років та старше. Згідно з дослідженнями маркетингового агентства Mediakix, середня людина проведе понад 5 років за своє життя в соціальних мережах. Таким чином, в середньому людина витрачає майже дві години (приблизно 116 хвилин) на соціальні мережі щодня, цілий місяць – щороку та цілих 5 років і 4 місяці на протязі всього життя [121].

Правоохоронні органи, як і багато інших організацій, знаходять способи використання соціальних мереж для поширення інформації серед населення. Представники поліції у великих містах виявляють, що їх громадяни очікують від них присутності в Інтернеті на таких платформах, як Twitter, Facebook і YouTube. Представники поліції в інших країнах також вивчають використання соціальних мереж для отримання інформації, особливо для тактичних цілей, наприклад, для збору інформації про загрози масового насильства, заворушень або злочинної діяльності під час інших незаконних масових демонстрацій [136]. Особливо актуальною ця проблема стала в процесі формування позитивного іміджу поліції після її реформування. Сьогодні усі публічні дії поліцейських можуть бути записані на мобільний пристрій та завантажені на YouTube або до іншої соціальної мережі. Працівники поліції повинні завжди про це пам'ятати, а також дотримуватись професійних етичних засад при користування соціальними мережами.

Законом України «Про національну поліцію України» визначено, що поліція здійснює свою діяльність на засадах відкритості та прозорості в межах, визначених Конституцією та законами України, забезпечує постійне інформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність у сфері

охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку [111]. Таким чином діяльність МВС України є відкритою, вона потребує сучасних комунікативних технологій для їх використання як платформи для комунікації із населенням.

Водночас ЗМІ, у тому числі соціальним мережам, як їх виду міжнародні документи відводять значну роль щодо профілактики правопорушень. Згідно Конвенції про права дитини міжнародні норми забезпечують доступ дитини до інформації і матеріалів із різних національних і міжнародних джерел, особливо до таких інформації і матеріалів, які спрямовані на сприяння соціальному, духовному і моральному благополуччю, а також здоровому фізичному і психічному розвитку дитини. Для цього держави-учасниці: 1) сприяють засобам масової інформації у поширенні інформації і матеріалів, корисних для дитини в соціальному і культурному відношеннях; 2) сприяють міжнародному співробітництву в галузі підготовки, обміну та поширення такої інформації і матеріалів, що надходять із різних культурних, національних і міжнародних джерел; 3) сприяють виданню і розповсюдженню дитячої літератури; 4) сприяють засобам масової інформації у приділенні особливої уваги мовним потребам дитини, яка належить до якої-небудь групи меншостей або до корінного населення; 5) сприяють розробці належних принципів захисту дитини від інформації і матеріалів, що завдають шкоди її благополуччю [28]

Соціальна дійсність засвідчує, що на тлі виховної пасивності багатьох сімей, зростання бідності, девальвації моральних цінностей, поширення наркоманії, деморалізуючого впливу засобів масової інформації має місце тенденція до збільшення числа підлітків із делінквентною поведінкою, наголошує В.П. Кононець [30, с. 62]. Вона вважає, що соціальні мережі несуть загрозу для активних користувачів-підлітків із нестійкою психікою і можуть стати для них середовищем формування особи злочинця. У більшості випадків на здатність стати жертвою злочину в соціальних мережах впливає недотримання елементарних правил безпечної поведінки. Недбалість в питанні захисту своєї інформації дає додатковий стимул не тільки для вчинення конкретного злочину, а й є обставиною, що сприяє росту кількості злочинів, вчинених за допомогою Інтернету. Соціальні мережі найбільш пагубно здійснюють шкідливий вплив на неповнолітніх, які в силу своїх вікових особливостей є однією із найбільш вразливих категорій суспільства. Разом з тим, спілкування в соціальних мережах може призвести до формування установки

на вчинення злочину чи правопорушення. Гонитва за псевдопопулярністю стає справжньою епідемією. Перебуваючи у вільному доступі з відкритими контентами, зазначає В.П Кононець, знімки неповнолітніх, мають шанс потрапити в руки зловмисників або можуть бути використані для реклами товарів та послуг без вашого відома. Серед іншого це ще й наражає дитину на загрозу стати жертвою збоченців, що можуть вистежити свою жертву онлайн. Другим небезпечним наслідком є «кібербулінг». Нерідко до фотографій додають не лише текстовий опис, але й геомітку, що вказує на місце перебування дитини. Відомі випадки, коли злодії вистежували власників акаунтів соцмереж у реальному житті саме за такими фото. Геомітки дають змогу бачити, коли люди перебувають удома, коли ходять на роботу і, зрештою, їдуть у відпустку [30, с. 62]. У зв'язку із зазначеним використання соціальних мереж в роботі підрозділів ювенальної превенції стає першочерговим завданням, оскільки дозволяє охопити найширше коло дітей, що ними користуються та здійснювати постійну з ними комунікацію.

На сьогодні основними нормативно-правовими актами, що визначають правові засади діяльності мас-медіа у Інтернет є Закони України «Про інформацію»[110], «Про телебачення і радіомовлення» [117], «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» [80], «Про пресу та інші засоби масової інформації» [112], «Про електронні комунікації» [81]. Закон України «Про інформацію» визначає, що засоби масової інформації це засоби, призначені для публічного поширення друкованої або аудіовізуальної інформації [110].

З урахуванням положень Закону України «Про електронні комунікації» визначити ознаки електронних соціальних мереж : 1) за змістом це засоби міжособистісної електронної комунікації; 2) дозволяють здійснювати прямий міжособистісний та інтерактивний обмін інформацією через мережі електронних комунікацій між обмеженою кількістю осіб, при якому особи, які ініціюють або беруть участь у комунікації, визначають її одержувача (одержувачів); 3) призначена для передачі даних; 4) їх користувачами є юридичні особи, фізичні особи-підприємці, фізичні особи. Спираючись на зазначене вважаємо, що електронні соціальні мережі – це засоби міжособистісної електронної комунікації, що дозволяють здійснювати прямий та інтерактивний обмін інформацією через мережі електронних комунікацій між обмеженою кількістю осіб, при якому особи, які ініціюють або беруть участь у комунікації, визначають її одержувача [81].

О.П. Косолап визначив основні напрями використання у практич-

ній діяльності правоохоронних органів соціальних мереж : 1) отримання довідково-допоміжної інформації щодо конкретних осіб та їх контактів, стосовно конкретного кримінального провадження, свідків, потерпілих, підозрюваних тощо; 2) пошук інформації щодо соціальних зв'язків правопорушників, їх каналів злочинних контактів тощо; 3) встановлення достовірності алібі, місця знаходження особи та ін.; 3) підвищення рівня правової культури громадян; 4) ведення заходів, профілактично спрямованих на усунення умов, що сприяють вчиненню кримінальних правопорушень; 5) встановлення осіб з яскраво вираженою криміногенною поведінкою або схильністю до такого; 6) можливість використання техніки «ловля на живця» для розкриття правопорушників та злочинів; 7) поширення суспільно значимої інформації (щодо правопорушень, правопорушників, пошук свідків, доказів тощо); 8) розміщення звітної інформації та налагодження системи електронних звернень громадян; 9) підвищення рівня довіри громадськості правоохоронним органам тощо [32].

Закон України «Про Національну поліцію» у ст. 9 визначає засади відкритості та прозорості, згідно якої поліція забезпечує постійне інформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку [111]. Згідно цього положення на офіційному веб-сайті МВС та НПУ розміщуються в актуальному стані інформаційні матеріали про діяльність підрозділів, нормативно-правова база, звіти, корисна інформація, а також новини. За допомогою веб-сайту МВС та соціальних мереж є можливість повідомити про факти вчинення правопорушень. Також на офіційному каналі Нацполіції у YouTube, сторінках у соціальних мережах розміщуються коментарі щодо викриття злочинів та правопорушень вчиненими працівниками поліції. Відповідальними структурами здійснюється постійний моніторинг та аналіз матеріалів, розміщених у засобах масової інформації про антикорупційну діяльність органів та підрозділів НПУ [120].

Діяльність поліції згідно Закону України «Про Національну поліцію» здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб. Керівники територіальних органів поліції повинні не менше одного разу на два місяці проводити відкриті зустрічі з представниками органів місцевого самоврядування на рівнях областей, районів, міст та сіл з метою налагодження ефективної

співпраці між поліцією та органами місцевого самоврядування і населенням. На таких зустрічах обговорюється діяльність поліції, визначаються поточні проблеми та обираються найефективніші способи їх вирішення. Керівники територіальних органів поліції з метою підвищення авторитету та довіри населення до поліції повинні систематично інформують громадськість про стан правопорядку, заходи, які вживаються щодо попередження правопорушень [72].

Згідно п. 19 Європейського кодексу поліцейської етики служби поліції повинні бути готові надавати населенню об'єктивну інформацію про свою діяльність, не розголошуючи при цьому конфіденційних відомостей. Повинні бути вироблені основні напрямки з регулювання відносин із засобами масової інформації. Комітет міністрів Ради Європи вважає, що поліція повинна бути максимально прозорою для громадськості організацією, вона повинна бути готова надавати інформацію про свою діяльність, якщо вона хоче завоювати довіру населення. Рекомендується виробити директиви, призначені для регулювання відносин поліції із засобами масової інформації [137].

На виконання зазначених цілей спрямована інформаційна діяльність підрозділів Національної поліції у соціальних мережах. Наприклад, згідно Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року в соціальних мережах систематичного поширення всіма доступними засобами комунікації інформаційних матеріалів про порядок надання послуг органами системи МВС [65]. Таким чином, інформування громадськості про діяльність Національної поліції здійснюється у тому числі шляхом розміщення інформаційних повідомлень на їх сторінках у соціальних мережах.

Однією з головних цілей реформування поліції було створення Національної поліції в Україні як органу виконавчої влади, який служитиме суспільству і призначений для охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного порядку та громадської безпеки [72]. Ставлення суспільства до міліції в 2010–2013 рр. характеризувалось недовірою внаслідок численних зловживань владою. Система МВС перебувала в кризовому стані. Рівень довіри до міліції характеризувався як критично низький. За результатами соціологічних досліджень Центру Разумкова, у липні 2013 р. повну довіру до міліції засвідчили лише 2 % опитаних громадян, ще 17 % – «скоріше довіряли» міліції, на противагу 75 % тих, хто тією чи іншою мірою їй не довіряв [120]. За даними

Інституту соціології Національної академії наук, рівень довіри громадян до міліції становив лише 3–5 %, а після Революції Гідності цей показник знизився до 0,8 %, при цьому довіра самих працівників міліції до влади становила не більше 3 % [127]. Науковці стверджують, що у 2013 р., напередодні Майдану, різко зросла кількість масових протестних акцій проти порушень міліцією прав і свобод людини, коли в кількох населених пунктах жителі вдавалися до штурмів місцевих відділів міліції. За підсумками моніторингу, здійсненого Центром дослідження суспільства, лише впродовж січня–липня 2013 р. зафіксовано 333 протестні акції проти свавілля працівників міліції, що становить 12 % усіх протестів за цей період [1; 120, с. 51]. У зв'язку із зазначеними обставинами у ст. 11 Закону України «Про Національну поліцію» зазначено, що рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції.

Було проведено дослідження соціологічною службою Центру Разумкова з 30 жовтня по 5 листопада 2020 року в результаті якого було опитано 2020 респондентів віком від 18 років у всіх регіонах України, за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей за вибіркою, що репрезентує доросле населення за основними соціально-демографічними показниками. За результатами цього дослідження виявлено, що 53% населення не довіряє поліції, повністю довіряють лише 5,2% натомість скоріше довіряють – 31,1%, тобто баланс довіри-недовіри негативний і складає – 16,9 [64].

Поліція може використовувати позитивний досвід поширення інформації у соціальних мережах для підвищення рівня довіри суспільства. Цьому сприятимуть такі переваги соціальних мереж як: 1) схильність користувачів соціальних мереж ділитися з друзями цікавою і корисною інформацією через повідомлення або через функцію репосту; 2) можливість направляти інформацію конкретної цільової аудиторії з урахуванням персоналізованої інформації розміщеної в соціальних мережах (стать, вік, робота, інтереси, навчання і т.д.); 3) інтерактивна взаємодія, що дозволяє отримувати швидкий зворотний зв'язок через питання, звернення користувачів, їх опитування тощо. Фахівці стверджують, що головне завдання – зробити цікаву інформацію для користувачів, а функцію поширення на себе беруть самі користувачі. Для того щоб зробити цікаву інформацію, треба стежити за інтересами аудиторії, виявити мотиви передачі інформації [129].

Загальними правилами для позитивного впливу на рівень довіри

громадян до поліції є розміщення інформаційних повідомлень в соціальних мережах, що відповідають наступним характеристикам: 1) поліція при здійсненні своєї діяльності повинна забезпечувати суспільну довіру до себе і підтримку громадян; 2) дії співробітників поліції повинні бути обґрунтованими і зрозумілими для громадян; 3) у разі порушення співробітником поліції прав і свобод громадян або прав організацій, поліція зобов'язана в межах своїх повноважень вжити заходи по відновленню порушених прав і свобод; 4) відомості, що ганьблять честь, гідність та ділову репутацію громадянина, оприлюднені співробітником поліції, в разі визнання їх не відповідними дійсності судом, слідчим, органом дізнання або самою поліцією повинні бути спростовані в тій же формі, в якій вони були оприлюднені, в якомога коротший термін. Забезпечити високий рівень довіри громадян до працівників поліції за допомогою соціальних мереж можливо лише при постійному проведенні моніторингу громадської думки про діяльність поліції, а також про взаємодію поліції з інститутами громадянського суспільства.

На сьогодні Ювенальна Поліція України представлена у таких соціальних мережах як facebook – 4802 підписника [131], instagram – 978 підписників (додаток). Враховуючи таку кількість користувачів складно говорити про ефективний позитивній інформаційний вплив та широту аудиторії, що складаються з батьків та дітей, до якої має бути донесена інформація правового та превентивного характеру. Слід мати також на увазі, що територіальні підрозділи ювенальної превенції також мають свої сторінки у соціальних мережах. Так у фейсбук є сторінки Ювенальної превенції Львівської області – 766 користувачів [134]; Дніпропетровської області – 123 підписники [133]; Харківській області – 1100 учасників [132]; Донецькій області – 1208 [135]; Одеської області – 1252 [130] тощо. Таким чином, коло поінформованих осіб про діяльність підрозділів ювенальної превенції є незначним, що знижує рівень ефективності донесення корисної інформації до її споживачів.

Інформаційні повідомлення на зазначених сторінках підрозділів ювенальної превенції у соціальних мережах можна об'єднати у такі групи: 1) інформація довідкового змісту про телефони довіри, роз'яснювальна інформація про карантинні заходи; 2) інформація про надану допомогу дітям, що проживають у неблагополучних сім'ях, жертвам домашнього насильства, безпритульним дітям, тим, хто намагався вчинити самогубство, дітям переселенцям; 3) інформація профілактичного характеру щодо недопущення травмування дітей, зникнення непо-

внолітніх, булінгу, домашнього насильства, вживання неповнолітніми наркотичних речовин; 4) інформація про проведені контрольні заходи, наприклад щодо недопущення фактів продажу алкоголю та тютюну неповнолітнім; 5) інформація про організаційні заходи національної поліції, про плани, наради, засідання, зустрічі; 6) інформація про взаємодію поліції та проведення спільних заходів із навчальними закладами, закладами організації дитячого дозвілля, спортивними школами та товариствами; 7) інформація про спільні проекти ювенальної превенції з іншими закладами, наприклад підготовка юних медіаторів, проект Ліга майбутніх поліцейських, шкільні служби порозуміння, тренінги для вчителів тощо; 8) інформація із привітаннями до свят, про творчі конкурси від ювенальної превенції для дітей та їх результати.

Таким чином наведена інформація підтверджує, думку В.П. Кононець, що на даний час соціальні мережі стали сучасним інформаційним простором, який є альтернативою засобам масової інформації і може досить продуктивно використовуватись правоохоронними органами у роботі із запобігання, виявлення та розслідування злочинів серед неповнолітніх, а також розшуку зниклих дітей [30, с. 63].

У Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України лише один раз зазначено про можливість використання соціальних мереж. Так, згідно 4 розділу у разі зникнення дитини при проведенні першочергових заходів щодо встановлення її місцезнаходження встановлюються контакт зниклої дитини в соціальних мережах [88]. На наш погляд, цей нормативно-правовий акт повинен бути доповнений розширеним колом випадків використання соціальних мереж працівниками підрозділів ювенальної превенції, наприклад для вивчення індивідуально-психологічних особливостей дитини, встановлення кола її спілкування, місць проведення дозвілля тощо. Результати такого моніторингу мають долучатись до обліково-профілактичної справи. Також соціальні мережі можна використовувати для проведення профілактичних та виховних бесід тощо.

Для підвищення можливостей використання соціальних мереж для забезпечення високого рівня довіри громадян працівникам підрозділів ювенальної превенції рекомендовано дотримуватись наступних правил: 1) перевіряти інформацію, що розміщуєте на своїй сторінці в соцмережах, в декількох офіційних джерелах, у разі неможливості – утриматись від публікації; 2) не публікувати інформацію політичного характеру – пам'ятати про політичну нейтральність; 3) не публікувати інформацію та фото інших осіб без їх дозволу (у письмовій формі); 4) не пуб-

лікувати фото та відео, що можуть скомпрометувати окремих поліцейських та Національну поліцію; 5) не розмішувати інформацію дискримінуючого характеру; 6) не публікувати інформацію з обмеженим доступом, у тому числі службову інформацію; 7) робити посилання на офіційні сторінки у соціальних мережах підрозділів Національної поліції; 8) не використовувати категоричну, ненормативну та жаргонну лексику; 9) при зверненні громадян по можливості надати вичерпну, зрозумілу відповідь, пояснити, куди можна звернутися для вирішення питання; 10) у випадку, якщо буде необхідність зробити зауваження, намагатися зробити це якомога коректніше, не вступаючи в суперечку, роз'яснити, в чому полягає порушення і яку відповідальність за нього встановлено; 11) на поставлене запитання давати коротку вичерпну відповідь; 12) не втрачати самоконтролю, бути стриманим, ввічливим.

ВИСНОВКИ

Соціальна дійсність засвідчує, що на тлі виховної пасивності багатьох сімей, зростання бідності, девальвації моральних цінностей, поширення наркоманії, деморалізуючого впливу засобів масової інформації має місце тенденція до збільшення числа підлітків із делінквентною поведінкою. Запобігання та профілактика правопорушень серед дітей продовжує залишатися одним з пріоритетних напрямків діяльності як держави, так і суспільства у цілому. Протягом 2019 року зареєстровано 393 кримінальних правопорушень, скоєних неповнолітніми. Використання працівниками підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України інформаційно-телекомунікаційних технологій дозволить підвищити ефективність їх діяльності та покращити якість профілактичної роботи серед дітей.

Інтенсивний розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій та глобалізація правового регулювання сфери інформаційних відносин у світі спонукає еволюціонувати інформаційне суспільство і в Україні. Ці тенденції обумовлюють зміни інформаційного середовища і у правоохоронній сфері.

Стратегією розвитку Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року передбачено, що роль Міністерства внутрішніх справ України полягає у створенні умов розвитку безпечного середовища життєдіяльності, як основи безпеки на території України, а також сучасної системи внутрішньої безпеки. Цим документом приділяється значна увага у цьому напрямку підвищенню ефективності роботи і взаємодії підрозділів поліції через максимальне використання інформаційно-комунікаційних технологій у реалізації завдань органами системи МВС, об'єднання і захист відомчих інформаційних ресурсів органів системи МВС у рамках єдиного інтегрованого інформаційного середовища; упровадження сучасного авторизованого доступу користувачів до інформаційних ресурсів системи МВС та надання громадянам доступу до відкритих даних органів системи МВС і власних персональних даних; розширення та оновлення знань, умінь та навичок працівників у роботі з відомчими інформаційними системами. Відповідно до зазначених напрямів і були підготовлені науково-практичні рекомендації «Інформаційне забезпечення підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України».

Перелік пріоритетних інформаційних ресурсів, що можуть бути використані підрозділами ювенальної превенції для отримання інформації, необхідної для виконання покладених на них обов'язків включає: Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців

та громадських формувань, Державний реєстр речових прав на нерухоме майно, Державний реєстр актів цивільного стану громадян, Єдиний реєстр довіреностей, Державний реєстр обтяжень рухомого майна, Державний земельний кадастр, Єдиний державний демографічний реєстр, Державний реєстр фізичних осіб – платників податків, Реєстр платників податку на додану вартість, Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, Єдина інформаційна система Міністерства внутрішніх справ, Єдиний державний реєстр Міністерства внутрішніх справ стосовно зареєстрованих транспортних засобів та їх власників, Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування, Державний реєстр виборців, Єдиний державний реєстр судових рішень, Єдиний реєстр документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, відомостей про повернення на доопрацювання, відмову у видачі, скасування та анулювання зазначених документів, Єдиний реєстр об'єктів державної власності, Електронна система охорони здоров'я, Єдина державна електронна база з питань освіти; Єдиний реєстр спеціальних бланків нотаріальних документів, Єдиний реєстр нотаріусів, Реєстр спеціальних бланків документів інформаційної системи Міністерства юстиції України, Спадковий реєстр, Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення, Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади», Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, Єдиний реєстр арбітражних керуючих, Реєстр методик проведення судових експертиз, Державний реєстр атестованих судових експертів, Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів, Електронний реєстр апостилів, Єдиний реєстр заборон відчуження об'єктів нерухомого майна; Реєстр прав власності на нерухоме майно, Державний реєстр іпотек, Реєстр неприбуткових установ та організацій, Державний реєстр друкованих ЗМІ та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності, Єдиного державного реєстру про державну реєстрацію створення юридичної особи та її відокремленого підрозділу, відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації та інші реєстри.

Усі реєстри створені для накопичення, систематизації та полегшення використання відповідної інформації для задоволення інформаційних потреб органів публічної адміністрації, суспільства та громадян. Використовуючи доступні державні електронні інформаційні ресурси працівники поліції значно підвищують оперативність, якість та ефективність своєї превентивної діяльності.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. В Україні 2013 року відбулася рекордна кількість протестів проти свавілля міліції. Тиждень.ua. 2013. 22 жовт. URL: <https://tyzhden.ua/News/92086> (дата звернення 18.12.2020)
2. Декларація прав дитини. Прийнята резолюцією 1386 (XIV) Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1959 року (20.11.1959). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_384#Text (дата звернення 18.01.2020)
3. Деякі питання електронної системи охорони здоров'я: постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 411. Урядовий кур'єр від 25.05.2018. № 98
4. Деякі питання організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 357. Урядовий кур'єр від 30.05.2018. № 100
5. До середини року більш як половина населення світу буде користувачами соцмереж. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/2870117-do-seredini-roku-bils-ak-polovina-naselenna-svitu-bude-koristuvacami-socmerez.html> (дата звернення 18.12.2020)
6. Довідник працівника поліції превентивної діяльності: навч. посібник / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, Засл. юрист України А.Є. Фоменко. Дніпро: ДДУВС, 2018. 180 с. URL: http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2423/1/%D0%94%D0%9E%D0%92%D0%94%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%9F%D0%9F%D0%94_%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%95%D0%9A%D0%A2.pdf (дата звернення 18.01.2020)
7. Доповідна записка начальника ДІАП НПУ від 06.09.2019 № 4671/27/01/5-2019.
8. Доповідна записка начальника ДІПКП«102» НПУ від 19.12.2019 № 43229.
9. Доручення МВС України від 17.03.2020 № 29/09 «Про невідкладні заходи з організації протидії поширенню гострої респіраторної хвороби»
10. Доручення НПУ від 03.01.2020 № 102/04/27-2020.
11. Доручення НПУ від 06.06.2019 № 6671/01/15-2019.
12. Доручення НПУ від 11.02.2019 № 1713/01/14-2019.
13. Доручення НПУ від 11.07.2017 № 7407/07/20-2017.
14. Доручення НПУ від 18.10.2019 № 11788/01/27-2019.
15. Доручення НПУ від 19.12.2017 № 330/01/25-2017.
16. Доручення НПУ від 22.11.2019 № 13427/01/20-2019.
17. Доручення НПУ від 25.03.2016 № 3173/03/37-2016.
18. Доручення НПУ від 28.12.2016 № 14342/02/20-2016.
19. Доручення НПУ від 29.01.2019 № 137/02/14-2019.
20. Закон України «Про органи та служби у справах дітей та спеціальні

установи для дітей» від 24.01.1995. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 6. ст. 35

21. Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III. Голос України від 06.06.2001. № 98

22. Звіт за результатами аналітичного дослідження «Стан та перспективи розвитку державних електронних інформаційних ресурсів». Державне агентство з питань електронного урядування України. URL: http://tapas.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/Report_SEIR_UKR.pdf (дата звернення 18.01.2020)

23. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. Відомості Верховної Ради України від 25.01.2002. 2002 р. № 3. стаття 27

24. Інструкція щодо порядку взаємодії управлінь (відділів) у справах неповнолітніх, центрів соціальних служб для молоді й органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів щодо попередження насильства в родині. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства внутрішніх справ України 07.09.2009 N 3131/386. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0917-09#Text> (дата звернення 18.01.2020)

25. Інформаційні технології: навч. підручник. / В.Б. Вишня, К.Ю. Ісмайлов, І.В. Краснобрижний, С.О. Прокопов, Е.В. Рижков. Дніпро : ДДУВС, 2020. 418 с.

26. Інформаційний ресурс. Розшук дітей ГУНП у Дніпропетровській області за сприяння ПрАТ Київстар. <https://www.facebook.com/pg/%posts/> (дата звернення 18.01.2020)

27. Комплексна стратегія проти насильства. Керівні принципи політики Ради Європи щодо комплексних національних стратегій із захисту дітей від насильства. URL: <https://rm.coe.int/168046eb82> (дата звернення 18.01.2020)

28. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р. в редакції від 20.11.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text (дата звернення 18.01.2020)

29. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства. Конвенцію ратифіковано з заявами Законом № 4988-VI від 20.06.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927#Text (дата звернення 18.01.2020)

30. Кононець В.П. Актуальні питання використання соціальних мереж для попередження, виявлення та розкриття правопорушень серед неповнолітніх. Актуальні проблеми роботи з неповнолітніми особами. Матеріали Всеукраїнського круглого столу (ДДУВС, 12.12.2018). С. 61- 63. URL: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2912/1/19.pdf> (дата звернення 18.12.2020)

31. Кононець В.П. Адміністративно-юрисдикційна діяльність ювенальної превенції. Конспект лекцій для здобувачів вищої освіти з курсів факульту-

тету ПФППД спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»: Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 73 с.

32. Косолап О.В. Використання соціальних мереж у виявленні та розслідуванні злочинів: зарубіжний досвід та перспективні напрямки. «Young Scientist». № 8 (35), august, 2016. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/8/21.pdf> (дата звернення 12.12.2020)

33. Лист ДПП КП «102» від 10.02.2017 № 27/01/9-773.

34. Лист ДПП КП «102» від 25.08.2016 № 27/02/9-3376.

35. Лист КП «102» НПУ від 17.07.2017 № 4179/27/01/9-2017.

36. Наказ від 22.04.2013 №52/394/172/71/268/60, СТ ДІАП НПУ від 09.11.2017 №6611/27/01/2-2017.

37. Наказ МВС від 01.08.2018 № 654.

38. Наказ МВС від 04.07.2016 № 595.

39. Наказ МВС від 14.06.2019 № 508.

40. Наказ МВС, МінЮст України від 31.01.2018 № 64/261/5, доручення НПУ 27.01.2018 № 9949/04/27-2019.

41. Наказ НПУ від 03.04.2017 № 311.

42. Наказ НПУ від 05.04.2018 № 342.

43. Наказ НПУ від 08.08.2018 № 755 "Про впровадження автоматизованої інформаційної системи обліку службових відряджень поліцейських".

44. Наказ НПУ від 11.08.2018 № 850.

45. Наказ НПУ від 12.06.2018 № 584.

46. Наказ НПУ від 12.06.2018 № 585.

47. Наказ НПУ від 12.06.2018 № 586.

48. Наказ НПУ від 13.06.2017 № 574.

49. Наказ НПУ від 13.06.2018 № 497.

50. Наказ НПУ від 14.03.2018 № 244.

51. Наказ НПУ від 15.07.2020 № 533.

52. Наказ НПУ від 17.05.2019 № 474.

53. Наказ НПУ від 17.08.2018 № 786.

54. Наказ НПУ від 22.05.2018 № 509.

55. Наказ НПУ від 24.04.2019 № 397.

56. Наказ НПУ від 25.07.2018 № 707.

57. Наказ НПУ від 27.04.2018 № 439.

58. Наказ НПУ від 28.12.2018 № 1231.

59. Наказ НПУ від 28.12.2018 № 1227 «Про деякі питання щодо введення окремих обліків в ІТС «Інформаційний портал НПУ».

60. Наказ МВС від 03.08.2020 № 589 «Про внесення змін до наказу Міністерства внутрішніх справ України від 13 лютого 2020 року № 134».

61. Методичні матеріали з питання протидії домашньому насильству та жорстокому поведженню щодо дітей (на допомогу працівникам служб у

справах дітей) / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад. Олифіренко Ю.І., Чередник О.М.: Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. 72 с. URL: https://sivertraining.org.ua/wp-content/uploads/2019/06/METHOD__domashne-nasilstvo.doc (дата звернення 13.01.2020)

62. Методичний посібник для фахівців, які впроваджують типову програму для кривдників: теоретична частина. київ, 2020. 316 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/9/6/471033.pdf> (дата звернення 13.01.2020)

63. Нацполіція і "Київстар" підписали меморандум про співпрацю у розшуку безвісти зниклих дітей. http://old.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=250232144&cat_id=244277212

64. Оцінка громадянами ситуації в країні, рівень довіри до соціальних інститутів та політиків, електоральні орієнтації громадян (жовтень–листопад 2020р.). URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-v-kraini-riven-doviry-do-sotsialnykh-instytutiv-ta-politykiv-elektoralni-orientatsii-gromadian-zhovten-lystopad-2020r> (дата звернення 13.12.2020)

65. План заходів з реалізації Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 693-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/693-2019-%D1%80/prin> (дата звернення 12.12.2020)

66. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011. 2011 р. № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17. стор. 556. стаття 112

67. Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 року №606. Урядовий кур'єр від 14.09.2016. № 172

68. Положення про Єдиний реєстр довіреностей, посвідчених у нотаріальному порядку: Наказ Міністерства юстиції України від 29 травня 1999 р. N 29/5. URL: https://nais.gov.ua/m/str_2

69. Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 березня 2004 р. N 326. Офіційний вісник України від 02.04.2004. 2004 р. № 11, стор. 45, стаття 665, код акта 28119/2004

70. Порядок організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 357. Урядовий кур'єр від 30.05.2018. № 100

71. Порядок функціонування порталу електронних сервісів юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи: Наказ Міністерства юстиції України 23.03.2016 № 784/5

72. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про Національну поліцію» від 12.05.2015. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=2822&skl=9 (дата звернення 18.12.2020)

73. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>.

74. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 7 липня 2011 року № 3613-VI. Відомості Верховної Ради України від 24.02.2012. 2012 р. № 8, стор. 348. стаття 61.

75. Про Державний реєстр фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів: Закон України від 22 грудня 1994 року N 320/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/320/94-%D0%B2%D1%80/ed19941222>

76. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 1 липня 2010 року № 2398-VI. Відомості Верховної Ради України від 24.09.2010. 2010 р. № 38. стор. 1381. стаття 509

77. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 1 липня 2004 року № 1952-IV. Відомості Верховної Ради України від 17.12.2004. 2004 р. № 51. стаття 553

78. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 року № 755-IV. Урядовий кур'єр від 08.10.2003. № 188

79. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22 грудня 2005 року N 3262-IV. Відомості Верховної Ради України від 14.04.2006. 2006 р. № 15. стор. 585. стаття 128

80. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16 листопада 1992 року № 2782-XII. Голос України від 08.12.1992

81. Про електронні комунікації : Закон України від 16 грудня 2020 року № 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1089-20#Text> (дата звернення 11.12.2020)

82. Про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 січня 2003 р. № 117. Урядовий кур'єр від 06.02.2003. № 23

83. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20 листопада 2012 року № 5492-VI. Відомості Верховної Ради України від 20.12.2013. 2013 р. № 51. стор. 2733. стаття 716

84. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7 грудня 2017 року № 2229-VIII. Відомості Верховної Ради . 2018. № 5. ст.35

85. Про запровадження Єдиного реєстру довіреностей та внесення змін і доповнень до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 28.12.2006 № 111/5. Офіційний вісник України від 09.01.2007. 2006 р. № 52. стор. 421. стаття 3547. код акта 38296/2006

86. Про затвердження Державної соціальної програми “Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини” на період до 2021 року. постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 р. № 453. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/453-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення 18.01.2020)

87. Про затвердження Інструкції з ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян: Наказом Міністерства юстиції України від 24.07.2008 № 1269/5. Офіційний вісник України від 08.08.2008. 2008 р. № 56. стор. 93. стаття 1891. код акта 43819/2008

88. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text> (дата звернення 18.01.2020)

89. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції. Наказ Міністерства внутрішніх справ України 06.11.2015 № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text> (дата звернення 18.01.2020)

90. Про затвердження Інструкції про порядок ведення Державного реєстру обтяжень рухомого майна та заповнення заяв : Наказ Міністерства юстиції України 29.07.2004 N 73/5. Офіційний вісник України від 20.08.2004. 2004 р. № 31. стор. 58. стаття 2084. код акта 29638/2004.

91. Про затвердження Положення про Єдину державну електронну базу з питань освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України 08 червня 2018 року № 620. Офіційний вісник України від 02.11.2018. 2018 р. № 84. стор. 272. стаття 2790. код акта 91900/2018.

92. Про затвердження Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку її пріоритетних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 1024. Урядовий кур'єр від 12.12.2018. № 235.

93. Про затвердження Положення про реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування: Постанова правління Пенсійного фонду України 18.06.2014 № 10-1 (у редакції постанови правління Пенсійного фонду України від 27.03.2018 № 8-1). Офіційний вісник України від 25.07.2014. 2014 р. № 57. стор. 116 стаття 1568.

код акта 73225/2014.

94. Про затвердження Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість: Наказ Міністерства фінансів України 14.11.2014 № 1130. Офіційний вісник України від 21.11.2014. 2014 р. № 91. стор. 617. стаття 2631. код акта 74766/2014

95. Про затвердження Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків: Наказ Міністерства фінансів України від 29.09.2017 № 822. Офіційний вісник України від 21.11.2017 — 2017 р., № 91, стор. 94, стаття 2771, код акта 87901/2017

96. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2007 р. № 1064 (в редакції від 27.03.2019)

97. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 р. № 1051. Урядовий кур'єр від 27.11.2012. № 218.

98. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру обтяжень рухомого майна: постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 830. Урядовий кур'єр від 18.08.2004. № 155

99. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно : постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1141 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 р. № 484). Урядовий кур'єр від 23.11.2011. № 218

100. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного демографічного реєстру та надання з нього інформації, взаємодії між уповноваженими суб'єктами, а також здійснення ідентифікації та верифікації: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 р. № 784. Офіційний вісник України від 03.11.2017. 2017 р. № 86. стор. 38. стаття 2610. код акта 87704/2017

101. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень: Рішення Вищої ради правосуддя 19.04.2018 № 1200/0/15-18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1200910-18/print> (дата звернення 18.01.2020)

102. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#n12> (дата звернення 18.01.2020)

103. Про затвердження Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Наказ Міністерства юстиції України від 10.06.2016 № 1657/5. Офіційний вісник України от 17.06.2016. 2016 г., № 45, стр. 332, стаття 1661, код акта 82215/2016

104. Про затвердження Порядку надання інформації з реєстру страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування: Наказ Міністерства фінансів України 21.07.2017 № 651. Офіційний вісник України від 29.09.2017. 2017 р. № 76. стор. 114. стаття 2347. код акта 87373/2017

105. Про затвердження Порядку отримання, вилучення з Єдиного державного демографічного реєстру та знищення відцифрованих відбитків пальців рук особи: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 669 (в редакції Постанови КМ № 628 від 18.08.2017). Урядовий кур'єр від 10.12.2014. № 230

106. Про затвердження Порядку формування, ведення та доступу до Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі: постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2019 р. № 234. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/234-2019-%D0%BF#n9> (дата звернення 18.01.2020)

107. Про затвердження Правил державної реєстрації актів громадянського стану в Україні: Наказ Міністерства юстиції України від 18.10.2000 № 52/5. Офіційний вісник України від 03.11.2000 .2000 р. № 42. стор. 205. стаття 1803. код акта 16932/2000.

108. Про затвердження форм обліку соціальної роботи з сім'ями/особами, які перебувають у складних життєвих обставинах. Наказ Міністерства соціальної політики України 13 липня 2018 року № 1005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0943-18#n13> (дата звернення 18.01.2020)

109. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 8 липня 2010 року № 2464-VI. Відомості Верховної Ради України від 21.01.2011. 2011 р. № 2, / № 2-3 /, стор. 34, стаття 11.

110. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення 16.12.2020)

111. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII : Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015. 2015 р., / № 40-41 /, стор. 1970. стаття 379

112. Про пресу та інші засоби масової інформації: Закон СРСР від 12 червня 1990 р. N 1552-I. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1552400-90#Text> (дата звернення 18.12.2020)

113. Про пробацію: Закон України 5 лютого 2015 року № 160-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19#Text> (дата звернення 18.01.2020)

114. Про стан злочинності, бездоглядності, інших негативних проявів серед дітей за 2019 рік. URL: <http://ssd.dn.gov.ua/pro-stan-zlochinnosti-bezdoglyadnosti-inshih-negativnih-proyaviv-sered-ditej-za-2019-rik/> (дата звернення 18.12.2020)

115. Про створення Єдиної державної електронної бази з питань освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2011 р. № 752. Урядовий кур'єр від 02.08.2011. № 139.

116. Про схвалення Національної стратегії реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1027-р. Урядовий кур'єр від 22.12.2018. № 243

117. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21 грудня 1993 року № 3759-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12/print> (дата звернення 12.12.2020)

118. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх. URL: <https://lubarska-gromada.gov.ua/news/1555508779/> (дата звернення 01.02.2021)

119. Рекомендація СМ/Рес (2018)7 Комітету міністрів державам-членам про принципи дотримання, захисту та реалізації прав дитини в цифровому середовищі. URL: https://mvs.gov.ua/upload/file/rekomendac_ya_schodo_zahistu_d_tey_u_cifrovomu_seredovisch_2018.pdf (дата звернення 15.01.2020)

120. Розбудова цілісності і добросовісності під час реформування поліції. Досвід України : аналіт. доп. та матер. спеціаліз. Міжнар. конф. (17 квіт. 2019 р., м. Київ) / [за ред. О. Д. Маркєєвої та Л. І. Полякова] ; Національний інститут стратегічних досліджень ; Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння ; Женевський центр безпекового урядування. Київ : НІСД, 2019. 112 с.

121. Соцмережі забирають 5 років нашого життя! URL: <http://artefact.live/%D0%B6%D0%B8%D1%82/> (дата звернення 18.12.2020)

122. СТ від 15.02.2016 №13763/03/46.

123. СТ ДІАП від 06.11.2017 № 5799/27/01/3-2017.

124. СТ ДІАП від 20.12.2019 № 6975/27/01/1-2019.

125. СТ ДПКП«102» від 01.03.2016 № 27/01/2-817 «Про запровадження ІП «Інспектор» ІПС ОВС»

126. СТ НПУ від 28.01.2020 № 1167/04/25-2020.

127. Стратегія розвитку органів внутрішніх справ, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 № 1118-р.

128. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії. Факультативний протокол ратифіковано Законом N 716-IV (716-15) від 03.04.2003, ВВР, 2003, N 29, ст.226. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b09#Text (дата звернення 15.01.2020)

129. Хайятт М. Платформа как стать знаменитым в интернете. Пошаговое руководство для всех, кому есть что сказать или продать. Москва: Манн, Иванов и Хербер, 2013. 304 с.

130. Ювенальна поліція Одещини. URL: https://www.facebook.com/pg/juvenalodessa/community/?ref=page_internal (дата

звернення 18.12.2020)

131. Ювенальна Поліція України. URL:
<https://www.facebook.com/kidspoliceNPU/> (дата звернення 18.12.2020)

132. Ювенальна Превенція ГУНП в Харківській Області.
URL: <https://www.facebook.com/groups/upkharkiv/about> (дата звернення 18.12.2020)

133. Ювенальна превенція Дніпропетровської області. URL:
https://www.facebook.com/pg/96100523435158038/community/?ref=page_internal (дата звернення 18.12.2020)

134. Ювенальна превенція Львівської області. URL:
https://www.facebook.com/pg/community/?ref=page_internal (дата звернення 18.12.2020)

135. Ювенальна превенція поліції Донеччини. URL:
https://www.facebook.com/pg/vupd.gunp.don/community/?ref=page_internal (дата звернення 18.12.2020)

136. Bobbie Johnson. Facebook information should be regulated, survey says // The Guardian. 5 June 2008. URL:
https://www.theguardian.com/technology/2008/jun/05/privacy.socialnetworking?gu_src=rss&feed=technologyfull (дата звернення 15.12.2020)

137. CO-POL (2002) 5 European Code of Police Ethics (Rec (2001) 10). URL: <https://polis.osce.org/file/8641/download?token=5AIYESI-> (дата звернення 15.12.2020)

Навчальне видання

**Блінова Ганна Олександрівна
Прокопов Сергій Олександрович**

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Науково-методичні рекомендації

Підп. до друку 21.04.2021 р. Формат 60x84/16. Гарнітура – Times.
Друк трафаретний (RISO), цифровий. Папір офісний. Ум.-друк. арк. 4,00. Тираж 50 прим.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49000, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, rvv_vonr@dduvs.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6054 від 28.02.2018